
Vergaderjaar 2023–2024

36 550 XII

**Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2024
(wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorstel	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	6
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	6
2.2	Overzicht coronamaatregelen	10
2.3	Overzicht Nationaal Groeifonds en Klimaatfonds	11
3	Beleidsartikelen	14
3.1	Artikel 11 Integraal Waterbeleid	14
3.2	Artikel 13 Bodem en Ondergrond	19
3.3	Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid	21
3.4	Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor	28
3.5	Artikel 17 Luchtvaart	30
3.6	Artikel 18 Scheepvaart en Havens	35
3.7	Artikel 19 Internationaal Beleid	39
3.8	Artikel 20 Lucht en Geluid	41
3.9	Artikel 21 Circulaire Economie	44
3.10	Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's	49
3.11	Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie	53
3.12	Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport	55
3.13	Artikel 25 Brede Doeluitkering	57
3.14	Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen	58
4	Niet-beleidsartikelen	59
4.1	Artikel 97 Algemeen Kerndepartement	59
4.2	Artikel 98 Apparaatuitgaven Kerndepartement	62
4.3	Artikel 99 Nog onverdeeld	67
5	Agentschappen	68
5.1	Agentschap Rijkswaterstaat	68
5.2	Agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	73

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in [onderdeel B](#) van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Harbers

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor Hoofdstuk XII is gebaseerd op de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) (Kamerstukken II, 2014–2015, [31 865, nr. 66](#)) zijn in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2024 de onderstaande uniforme ondergrenzen opgenomen, welke worden gehanteerd bij het toelichten van de budgettaire gevolgen van beleid. De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan onderstaande tabel worden op het niveau van de totale verplichtingen en de financiële instrumenten toegelicht. Dit houdt in dat financiële instrumenten, waarbij het verschil kleiner is dan de aangegeven norm niet worden toegelicht, tenzij deze beleidsmatig toch relevant zijn.

De onderstaande ondergrenzen gelden niet indien de begrotingswet -als wettelijke grondslag voor het betreffend subsidiebedrag gaat gelden op basis van artikel 4:23, derde lid, aanhef en onder c, van de Awb. In die gevallen worden de afzonderlijke subsidiebedragen in de toelichting van het betreffend begrotingsartikel en optioneel in de tabel vermeld.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Naast de mutaties in jaar *t* worden sinds de 1e suppletoire begroting 2024 tevens meerjarige mutaties die uitsluitend betrekking hebben op *t*+1 en/of later toegelicht. Dit wordt op de volgende manier opgenomen:

1. Mutaties die enkel op 2024 (of een ander jaar) betrekking hebben.
Toelichting: *2024*:
2. Mutaties die in 2024 starten (of een ander jaar) en structureel doorlopen.
Toelichting: *2024 en verder*:
3. Mutaties die een afgebakende periode lopen (bijv. van 2025 t/m 2027).
Toelichting: *2025 t/m 2027*:

Mutaties 2029

In aansluiting op de ontwerp-begrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar *t*+5 (2029) opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar *t*+5 – en vervolgens de mutaties van *t*+5 die met de 1e suppletoire begroting zijn verwerkt. De kolom *mutaties 2029* van de budgettaire tabellen toont dus het totale beschikbare budget in 2029 en niet enkel de mutaties die met de 1ste suppletoire begroting in 2029 zijn doorgevoerd.

Opbouw

Dit wetsvoorstel is als volgt opgebouwd:

- In de begroting(wet)staat zijn de wijzigingen op de begrotingsstaat van het jaar 2024 voor de begroting van Infrastructuur en Waterstaat (XII) opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld bij deze Eerste suppletoire begroting.
- In het overzicht in [paragraaf 2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#) zijn de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties opgenomen die leiden tot wijziging van de begroting 2024. Deze worden in deze paragraaf financieel en inhoudelijk toegelicht. Hiermee wordt de begroting op hoofdlijnen beschreven van dit wetsvoorstel.
- In de artikelgewijze toelichting ([paragraaf 3 Beleidsartikelen](#) en [paragraaf 4 Niet-beleidsartikelen](#)) wordt inzicht gegeven in de meerjarige mutaties op artikelonderdeelniveau die zijn opgenomen in de begrotingsstaat.
- In de paragraaf Agentschappen (zie [paragraaf 5 Agentschappen](#)) staan de aanpassingen in de exploitatie- en kasstroomoverzichten van de agentschappen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

De onderstaande tabellen geven de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties van de 1e suppletoire begroting 2024 weer. Een meer gedetailleerd overzicht van de mutaties per artikel is te vinden bij de budgettaire gevolgen van beleid in [paragraaf 3 Beleidsartikelen](#) en [paragraaf 4 Niet-beleidsartikelen](#).

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)						
	Artikel	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028
Vastgestelde begroting 2024		15.251.537	23.844.340	14.561.587	13.803.571	13.189.544
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1.	LPO 2024	430.498	441.804	425.446	406.300	387.349
2.	Overboekingen Fondsen	26	- 55.855	- 67.755	- 6.246	- 7.916
	- Waarvan met MF	Diverse artikelen	57.868	66.491	5.043	6.923
	- Waarvan met DF	Diverse artikelen	- 2.013	1.264	1.203	993
3.	Overboekingen Ministeries		- 238.476	- 2.074	- 6.426	- 6.156
	HGIS	Diverse artikelen	1.177	4.229	1.003	845
4.	Eindejaarsmarge	Diverse artikelen	23.116			
5.	Voordelig saldo NGF-projecten en Klimaatakkkoordmiddelen	Diverse artikelen	76.663			
6.	Nationaal Groeifonds (NGF)	Diverse artikelen	74.005	24.587	44.328	13.850
7.	Klimaatfonds (KF)	Diverse artikelen	34.567	163.458	228.441	233.895
8.	Vergroenen reisgedrag	14			10.773	28.292
9.	Veduurzaming binnenvaart	18	12.000	10.000	12.000	12.000
10.	Kasschuif HXII	99	- 103.773	- 1.437	68.806	34.807
11.	Kasschuif Deltafonds	26	- 461.128	- 183.048	12.444	235.946
12.	Kasschuif Mobiliteitsfonds	26	- 819.238	- 769.757	117.387	104.809
13.	CA middelen BKN Spoor	26			335.374	335.366
14.	Omvorming Prorail	26	- 40.000	- 8.845.000		
15.	Kerncentrale Dodenwaard	22				- 20.000
16.	Overige mutaties		45.566	52.622	101.642	110.215
17.						194.245
Stand 1e suppletoire begroting 2024		14.286.514	14.739.724	15.902.032	15.296.221	14.485.825

Toelichting

1. Bij de 1e suppletoire begroting wordt de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 van Hoofdstuk XII, het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds toegevoegd aan de beleidsbegroting. De toegevoegde loon- en prijsbijstelling van HXII zijn verdeeld over de diverse artikelen. De toegevoegde loon- en prijsbijstelling van de fondsen wordt bij de Ontwerpbegroting 2025 toebedeeld aan de artikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds.
2. Voor de uitvoering van verschillende programma's is in 2024 per saldo € 57,9 miljoen overgeboekt vanuit het Mobiliteitsfonds naar Hoofdstuk XII en € 2,0 miljoen vanuit Hoofdstuk XII naar het Deltafonds. Per saldo wordt er € 142,6 miljoen toegevoegd aan de Hoofdstuk XII begroting in de periode 2024 t/m 2028. Het gaat met name om:

- Vanuit het Mobiliteitsfonds is € 75,0 miljoen overgeboekt n.a.v. motie Bikker (Kamerstukken II 2023-2024, [36 410, nr 29](#)), aanvullend op het reeds beschikbare budget, ter voorkoming van de voorziene structurele prijsstijgingen in het regionaal openbaar vervoer. Daarnaast zijn middelen overgeboekt voor de aanvraag van de subsidiebeschikking NS (€ 52,0 miljoen), de vrachtwagenheffing subsidies AanZet, Laadinfra en Swim (€ 53,0) miljoen, en de verlenging project Topsector Logistiek (€ 19,3 miljoen). Verder worden er middelen naar het Mobiliteitsfonds overgeboekt voor de aanpak van het spoor-knoppunt Zwolle-Meppel (€ - 40,0 miljoen).
- 3. Dit betreft de overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken binnen de Rijksbegroting van per saldo - € 259,6 miljoen naar andere begrotingen in de periode 2024 t/m 2028. Dit betreft met name de overboeking naar het Provinciefonds ter voorkoming van prijsstijgingen in het openbaar vervoer, het behouden van de kwaliteit van het OV en hogere kosten voor de vergoeding studenten OV (€ 226,6 miljoen), en een overboeking naar het Gemeentefonds voor bodembescherming (€ 34,5 miljoen).
- 4. Dit betreft de toevoeging van HGIS-middelen aan Hoofdstuk XII, waaronder budget voor de voorbereidingen van de NAVO-top in 2025 (€ 4,4 miljoen), dekking voor contributiesitijging van het Europees Centrum voor Weersverwachtingen op Middellange Termijn (ECMWF) (cumulatief € 2,1 miljoen), en het betalen van de laatste factuur voor het transporten van strooizout naar Oekraïne (€ 0,8 miljoen).
- 5. Dit betreft de toevoeging van de reguliere eindejaarsmarge 2023 aan de HXII begroting. Deze middelen zijn toegevoegd aan de verschillende artikelen om de in 2023 voorziene uitgaven die niet meer plaats hebben gevonden alsnog in 2024 te kunnen doen.
- 6. De NGF-projecten op Hoofdstuk XII vertonen over het jaar 2023 een voordelig saldo van cumulatief € 68,2 miljoen en de Klimaatfondsmiddelen € 8,4 miljoen. Het voordelig saldo wordt in 2023 toegevoegd aan de betreffende artikelen, zodat de middelen beschikbaar blijven voor het betreffende beleid.
- 7. Dit betreft met name de toevoeging van de NGF-middelen aan het Mobiliteitsfonds voor de realisatie van het programma Rail Gent Terneuzen (€ 103,3 miljoen) en voor het NGF-project Luchtvaart in Transitie wat als doel heeft om de Nederlandse luchtvaartsector te verduurzamen naar een klimaatneutrale Nederlandse luchtvaart in 2050 wordt aanvullend budget toegevoegd aan de HXII begroting (€ 73,3 miljoen).
- 8. Dit betreft met name de toevoeging van de KF-middelen aan Hoofdstuk XII voor Slimme laadinfra in de bouw wat nodig is om de overgang naar emissieloos bouwen te realiseren via onder andere de subsidieregeling schoon en emissieloos bouwen (€ 214,0 miljoen). Daarnaast zijn middelen voor de subsidieregeling SWiM (€ 210,0 miljoen) opgevraagd, deze regeling heeft als doel om ondernemers over te laten stappen op waterstof in het vervoer. Voor luchtvaart zijn er middelen opgevraagd voor subsidies in duurzame luchtvaartbrandstoffen (€ 60 miljoen) om het opschalen van e-fuels te stimuleren zodat voldoende capaciteit beschikbaar is om de luchtvaart verder te verduurzamen. En zijn er subsidies opgevraagd om de opschaling Alcohol-to-jet te stimuleren op basis van laagwaardige reststromen, zodat voldoende capaciteit beschikbaar is om de luchtvaart verder te verduurzamen. (€ 90 miljoen) . Verder zijn er middelen opgevraagd voor subsidies voor duurzame en energiebesparende aandrijftechnieken bij zeeschepen (€ 111,3 miljoen), voor Plastic Hub (€ 60 miljoen) en slim laden (€ 39 miljoen).

9. Het resterende bedrag op de aanvullende post voor vergroenen reisgedrag wordt overgeboekt. Vergroenen reisgedrag heeft als doel de CO₂ uitstoot te verminderen door slimmer, anders en schoner reizen te stimuleren. Het betreft € 120,4 miljoen t/m 2029 voor zero emissie touringcars, stimuleren van deelmobiliteit en verduurzamen woon-werkverkeer.
10. Vanuit de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën worden stikstofmiddelen toegevoegd aan het subsidiebudget voor de Tijdelijke subsidieregeling verduurzaming binnenvaartschepen (€ 8 miljoen). Het gaat om het laatste deel van de Hordijkgelden voor verduurzaming van de binnenvaart. Verder wordt vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën € 50 miljoen ontvangen voor schone motoren als aanvulling op de Tijdelijke subsidieregeling verduurzaming binnenvaartschepen.
11. Ten laste van het generale beeld wordt per saldo € 103,8 miljoen vanuit 2024 naar latere jaren doorgeschoven. De belangrijkste onderdelen zijn schuiven op het programma subsidie Walstroom (€ 67,3 miljoen), op het programma Vergroenen Reisgedrag (€ 13,6 miljoen) en het programma Horizon (€ 9,8 miljoen).
12. Dit betreft een kasschuif op het Deltafonds om de budgetten aan te passen naar de verwachte kasritmes. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Deltafonds.
13. Dit betreft een kasschuif om de uitgavenkaders op het gehele Mobiliteitsfonds in een beheersbaar ritme te krijgen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds.
14. De coalitieakkoord middelen voor het Basiskwaliteitsniveau Spoor worden aan het Mobiliteitsfonds toegevoegd tot en met het jaar 2030. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds.
15. De in de Ontwerpbegroting 2024 beoogde datum van het door de Kamer controversieel verklaarde dossier van omvorming van ProRail per 1-1-2025 is niet langer haalbaar. Het ministerie van Financiën heeft aangegeven deze middelen niet meer met een jaar door te willen schuiven vanwege de impact op het macro-economische beeld. De middelen worden daarom technisch uit de begroting van Rijksbrede beeldgehaald, dat wil zeggen dat zowel het inkomstenkader (belastinginkomsten) als het uitgavenkader (Mobiliteitsfonds) verlaagd wordt voor de eenmalige belastingverrekening. Zodra er meer duidelijkheid is over de omvorming, worden de middelen op basis van actuele standen opnieuw geraamd met inachtneming van de geldende budgettaire afspraken rond dit dossier en kunnen deze opnieuw worden opgevoerd. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds.
16. Er is door het kabinet € 185,0 miljoen vrijgemaakt voor de ontmanteling van de Kerncentrale Dodewaard (KCD) (aanvang 2040). De Staat neemt de aandelen GKN over van NEA en op dezelfde dag neemt COVRA de aandelen GKN weer over van de Staat onder de voorwaarde dat de Staat de meerkosten rondom de beheer- en ontmanteling van de KCD draagt. Er is verplichtingenbudget toegevoegd aan de HXII begroting voor het vastleggen van de overeenkomst tussen de Staat en GKN.
17. De overige mutaties betreft voornamelijk:
 - de bijdragen aan de fondsen, waaronder het toevoegen van Klimaatfondsmiddelen en de Coalitieakkoordmiddelen voor Beekdalen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Deltafonds en het Mobiliteitsfonds.

- Daarnaast zijn er binnen de HXII begroting verschillende interne herschikkingen doorgevoerd om tegenvallers in de uitvoering van het beleid en in de bedrijfsvoering in te kunnen passen binnen de budgettaire kaders van HXII. Het gaat hierbij om tegenvallers als gevolg van hogere kosten op het gebied van de Omgevingswet, de contributie EUTMETSAT en het regeringsvliegtuig. Daarnaast gaat het om de implementatie van gewijzigde regelgeving op het gebied van Ruimtevaart en NIS/CER2. Budgettaire ruimte hiervoor is gevonden door middel van technische herschikkingen (op het terrein van water en bodem, wegen en leefomgeving), ramingsbijstellingen (zoals onder andere een bijstelling van de raming voor de schaderegeling STINT) en een incidentele bijstelling van de budgetten voor de sanering van asbest.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Ontvangsten 2024	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028
Vastgestelde begroting 2024		86.555	40.938	35.086	28.786	28.996
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1.	GIS- 3 en GIS-4	17	– 11.000	– 116	5.801	1.453
2.	Overige mutaties	divers	2.348	100	100	100
Stand 1e suppletoire begroting 2024		77.903	40.922	40.987	30.339	29.096

Toelichting

1. Dit betreft een correctie op de GIS regeling. Door de luchtvaartmaatschappijen is € 3,9 miljoen te veel betaald voor de GIS-3 regeling. In samenspraak met de luchtvaartmaatschappijen is ervoor gekozen om dit overschot te verrekenen met de kosten voor de GIS-4 regeling. Hierdoor betalen luchtvaartmaatschappijen minder voor de GIS-4 regeling. Daar wordt de ontvangstenreeks op aangepast.
Daarnaast is de ontvangstenreeks voor GIS-4 geactualiseerd naar aanleiding van de afspraken die met de luchtvaartmaatschappijen is gemaakt over het moment waarop de GIS-heffing betaald gaat worden.
2. Dit bestaat voornamelijk uit € 1,5 miljoen ontvangsten in 2024 van de provincie Zuid-Holland voor de sanering van het EMK-terrein.

2.2 Overzicht coronamaatregelen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de maatregelen die op de begroting van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) zijn opgenomen om de coronacrisis het hoofd te bieden. Een uitgebreid overzicht is te vinden op <https://www.rijksfinancien.nl/corona-visual>. Hieronder worden de maatregelen toegelicht die middelen beschikbaar hebben in 2024.

Tabel 4 Overzicht coronamaatregelen (bedragen x € 1.000)

Art.	Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2024	Bedrag uitgaven 2024	Bedrag ontvangsten 2024	Vindplaats
16	Beschikbaarheidsvergoeding OV	11.674	11.356	46.584	Kamerstuk II, 35 748, nr. 1, 35 804, nr. 1, 23 645, nr. 755, 35 925, nr. 14, 35 925, nr. 71
22	Tegemoetkoming vuurwerkbranche	110	110	0	Kamerstuk II, 35 781, nr. 1, 35 925, nr. 14, 36 038, nr. 1, 35 924, nr. 14
97 en 98	COVID-testen reizigers	1.048	3.316	0	Kamerstuk II, 35 864, nr. 1, 35 925, nr. 71
	Totaal	12.832	14.782	46.584	

Toelichting

Hieronder is een korte omschrijving opgenomen van de maatregelen en bijhorende mutaties in de Eerste suppletoire begroting 2024.

Beschikbaarheidsvergoeding OV

Dit betreft een beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer. De vergoeding is bestemd om de beschikbaarheid van het openbaar vervoer tijdens de COVID-19-crisis te kunnen borgen.

De budgetten voor de beschikbaarheidsvergoeding OV zijn niet aangepast bij deze 1ste suppletoire begroting.

Tegemoetkoming vuurwerkbranche

Dit betreft de middelen in verband met de tijdelijke subsidieregelingen voor de detailhandel en importeurs/distributeurs, die als doel hebben om de vuurwerkbranche tegemoet te komen in de extra kosten die zij maakt vanwege het vuurwerkverbod en voor de extra opslag en transport voor het F2-vuurwerk dat voor de jaarwisseling 2021 – 2022 niet verkocht mocht worden.

Bij de eerste suppletoire begroting 2024 is het verplichtingen en kasbudget verhoogd met € 0,1 miljoen voor de subsidie Veiligheid NL. Deze middelen zijn nodig om de laatste bijdragen te betalen voor de tijdelijke subsidieregeling vuurwerkverbod.

Covid-testen reizigers

Dit betreft de middelen voor het COVID-testen voor reizigers, inclusief uitvoeringskosten. Er zijn nog een aantal facturen die betaald moeten worden in 2024. De reden hiervoor is dat de controle van de facturen van de testaanbieders meer tijd kost dan verwacht. Dit is nodig om er voor te zorgen dat de rechtmatigheid van de betaalde kosten gewaarborgd blijft.

Bij de eerste suppletoire begroting 2024 is het kasbudget opgehoogd met € 3,3 miljoen. Dit is het budget dat in 2023 niet tot betaling is gekomen en is in 2024 nodig om de laatste opdrachten te betalen.

2.3 Overzicht Nationaal Groeifonds en Klimaatfonds

Deze paragraaf geeft een overzicht van de projecten die op de Hoofdstuk XII begroting staan voor het Nationaal Groeifonds (NGF) en toegekende middelen in het kader van het Klimaatfonds (KF).

Tabel 5 Overzicht middelen Nationaal Groeifonds (bedragen x € 1.000)											
Project	Artikel	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 t/m 2034	Totaal
Groeiplan Watertechnologie	11	0	0	15.980	13.426	13.095	13.015	21.595	9.988	47.901	135.000
NL2120, het groene verdienenvermogen van Nederland	11	0	0	10.197	10.194	14.004	12.216	9.956	7.079	6.354	70.000
Dutch Metropolitan Innovations	14	0	1.862	24.624	18.411	15.027	12.853	5.523	0	0	78.300
Maritiem Masterplan	14	0	0	24.502	46.347	19.269	2.552	2.030	5.300	0	100.000
Luchtvaart in Transitie	17	0	42.443	65.579	61.200	101.400	6.778	16.200	22.700	20.884	337.184
Digitale Infrastructuur en Logistiek	18	647	8.203	13.376	11.950	10.162	6.766	0	0	0	51.104
Zero-emissie binnenvaart batterij-elektrisch	18	9.500	9.900	30.800	0	0	0	0	0	0	50.200
MF: Rail Gent Terneuzen	26	0	0	5.000	10.000	10.000	35.000	35.000	8.300	0	103.300
Totaal		10.147	62.408	190.058	171.528	182.957	89.180	90.304	53.367	75.139	925.088

Toelichting

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de middelen die bij de Eerste suppletoire begroting zijn toegevoegd aan de Hoofdstuk XII-begroting vanuit het Nationaal Groeifonds.

- **Luchtvaart in Transitie (HXII):** Voor het project Luchtvaart in Transitie wordt in totaal € 73,3 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het NGF. Dit project zet zich in om de Nederlandse luchtvaartsector te verduurzamen naar een klimaatneutrale luchtvaart in 2050.
- **Rail Gent Terneuzen (MF):** Voor het project Rail Gent Terneuzen wordt in totaal € 103,3 miljoen beschikbaar gesteld op het Mobiliteitsfonds. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de Eerste suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds.

Klimaatfonds

Tabel 6 Overzicht middelen in het kader van het Klimaatfonds (bedragen x € 1.000)										
Project	Artikel	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	totaal
(Slimme) Laadinfra	14	4.608	70.819	94.374	82.859	59.844	48.844	44.087	60.647	466.082
Laadinfra bouw	14	0	2.521	66.483	82.845	88.845	72.664	12.362	10.362	336.082
SWIM	14	0	0	33.000	55.000	50.000	44.000	28.000	0	210.000
Duurzame luchtvaartbrandstoffen	17	0	0	4.500	9.000	13.500	13.500	11.000	8.500	60.000
Alcohol-to-jet	17	0	0	4.500	11.000	20.000	20.000	18.500	16.000	90.000
Emissielabel binnenvaart	18	0	334	820	1.227	1.227	1.227	0	0	4.835
Verduurzaming zeevaart	18	0	0	354	9.154	15.394	23.794	36.550	22.195	107.441
Walstroom	18	0	10.349	18.628	10.349	2.070	0	0	0	41.396
Biobased bouwen	21	0	164	4.064	3.859	0	0	0	0	8.087
Circulair doen en gedrag	21	0	2.131	3.263	5.116	5.116	6.042	6.042	6.042	33.752
DEI+ Circulaire economie	21	0	860	7.033	13.738	14.768	9.205	3.024	124	48.752
Plastics norm	21	0	12.509	36.760	38.387	23.874	9.755	6.755	3.819	131.859
Nucleaire veiligheid	22 en 97	83	1.657	2.515	2.085	2.000	1.295	1.295	1.125	12.055
Totaal		4.691	101.344	276.294	324.619	296.638	250.326	167.615	128.814	1.550.341

Toelichting

Hieronder wordt een korte toelichting gegeven van de middelen die bij de Eerste suppletoire begroting zijn toegevoegd aan de Hoofdstuk XII-begroting vanuit het Klimaatfonds.

- (Slimme) Laadinfra: Bij de Eerste suppletoire begroting wordt € 39,0 miljoen aanvullend beschikbaar gesteld voor slimma laadinfrastructuur. Verder is er € 8,4 miljoen aan budget dat niet tot realisatie kwam in 2023 toegevoegd aan 2024.
- Tweede tranche laadinfra bouw: Voor € 214,0 miljoen worden middelen overgeheveld om schoon en emissieloos bouwen te realiseren, waarmee stikstofuitstoot wordt vermeden tijdens de bouw.
- Subsidie Waterstof in Mobiliteit (SWiM): Voor subsidie waterstof in mobiliteit (SWiM) wordt in totaal € 210,0 miljoen beschikbaar gesteld. Deze regeling heeft als doel om ondernemers over te laten stappen op waterstof in het wegvervoer.
- Duurzame luchtvaartbrandstoffen (E-fuels): Voor het project duurzame luchtvaartbrandstoffen wordt in totaal € 60,0 miljoen beschikbaar gesteld. Het doel van dit project is het stimuleren van de opschaling van e-fuels, zodat voldoende capaciteit beschikbaar is om de Europese bijmengverplichting voor e-fuels van 2030 en daarna te behalen.
- Alcohol-to-jet (ATJ): Voor het project Alcohol-to-jet-brandstoffen wordt in totaal € 90,0 miljoen beschikbaar gesteld. Het doel van dit project is het stimuleren van de opschaling van Alcohol-to-jet-brandstoffen (ATJ) op basis van laagwaardige reststromen, zodat voldoende capaciteit beschikbaar is om te voldoen aan de Europese bijmengdoel voor SAF na 2030.
- Verduurzaming zeevaart: Voor verduurzaming zeevaart wordt in totaal € 111,3 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het Klimaatfonds. Deze middelen worden gebruikt om voor duurzame en energiebesparende aandrijftechnieken bij zeeschepen te stimuleren. Een deel van deze middelen wordt ingezet voor de bekostiging van de uitvoering (€ 4,5 miljoen).
- Laadinfra walstroom: De loon- en prijsbijstelling wordt toegevoegd aan de reeds beschikbare middelen voor laadinfra walstroom (€ 1,4 miljoen).
- Biobased bouwen: Er is € 6,6 miljoen toegevoegd voor innovatieregelingen en het begeleiden van inkoopprocessen door opdrachtgevers met betrekking tot biobased bouwen.
- DEI-regeling circulaire economie: Er is € 1,8 miljoen toegevoegd aan middelen voor de loon- en prijsbijstelling voor de DEI-regeling circulaire economie.
- Plastics norm: Er is € 60,0 miljoen toegevoegd aan middelen vanuit het Klimaatfonds voor ondersteuning van ketenvorming en recyclingtechnieken circulaire plastics (plastics norm) met het in internetconsultatie gaan van de normering. Verder is er € 16,6 miljoen toegevoegd voor de uitvoeringskosten bij het programma bijmenging plastic (€ 12,8 mln.) en voor uitvoeringskosten bij onderzoek naar een CO2-heffing op afvalverbrandingsinstallaties en voor ondersteuning bij de maatwerksubsidies (€ 3,8 mln.). Tot slot is er € 2,0 miljoen toegevoegd voor de loon- en prijsbijstelling voor de plastics norm.
- Nucleaire veiligheid: Er is € 38,6 miljoen vanuit het Klimaatfonds overgeboekt voor het programma nucleaire veiligheid. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van onderzoeken naar het langer openhouden van de kerncentrale in Borssele, borgen dat het wettelijke stelsel rondom nucleaire veiligheid en stralingsbescherming de bouw van twee nieuwe kerncentrales mogelijk maakt en het versterken van de uitvoeringscapaciteit bij onder meer lenW en ANVS. € 26,7 miljoen van deze middelen wordt gebruikt voor apparaatskosten en toegevoegd aan

artikel 98. Over deze middelen was reeds in het kader van het Meerjarenprogramma 2024 besloten, maar deze waren nog niet overgeboekt naar de departementale begroting.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 11 Integraal Waterbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 11 Integraal Waterbeleid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		75.504	0	75.504	147.038	222.542	- 19.785	- 22.787	- 18.867	- 14.786	65.922
	Uitgaven	85.520	0	85.520	13	85.533	7.166	4.143	5.260	2.589	65.201
11.1	Algemeen waterbeleid	55.571	0	55.571	1.398	56.969	5.277	3.590	4.809	2.589	43.551
	<i>Opdrachten</i>	20.970	0	20.970	- 2.612	18.358	641	3.076	4.279	2.059	11.781
	Partners voor Water (HGIS)	9.948	0	9.948	- 500	9.448	- 500	0	0	0	0
	Overige HGIS opdrachten	1.500	0	1.500	252	1.752	0	0	0	0	0
	Regie Innovatie	1.090	0	1.090	- 125	965	0	0	0	0	996
	VN Water (HGIS)	4.000	0	4.000	- 4.000	0	- 4.000	0	0	0	0
	Overige opdrachten	4.432	0	4.432	1.761	6.193	5.141	3.076	4.279	2.059	10.785
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	15.869	0	15.869	2.792	18.661	3.982	10	26	26	13.981
	Incidentele subsidie WKB	10	0	10	- 10	0	0	0	0	0	0
	Blue Deal (HGIS)	2.500	0	2.500	4.000	6.500	4.000	0	0	0	0
	Partners voor Water 5 (HGIS)	4.000	0	4.000	0	4.000	0	0	0	0	8.802
	NGF NL2120	7.033	0	7.033	0	7.033	0	0	0	0	5.079
	Overige subsidies	2.326	0	2.326	- 1.198	1.128	- 18	10	26	26	100
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	14.878	0	14.878	1.168	16.046	654	504	504	504	15.789
	Bijdrage aan agentschap RWS	14.382	0	14.382	1.054	15.436	504	504	504	504	15.373
	Bijdrage aan agentschap KNMI	496	0	496	114	610	150	0	0	0	416
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	3.214	0	3.214	50	3.264	0	0	0	0	2.000
	NGF NL2120	3.164	0	3.164	0	3.164	0	0	0	0	2.000
	Overige bijdragen	50	0	50	50	100	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	640	0	640	0	640	0	0	0	0	0
	Overige bijdragen	640	0	640	0	640	0	0	0	0	0
11.2	Waterveiligheid	3.441	0	3.441	- 1.009	2.432	- 150	0	0	0	3.308
	<i>Opdrachten</i>	3.441	0	3.441	- 1.009	2.432	- 150	0	0	0	3.308
	Waterveiligheid	3.391	0	3.391	- 1.166	2.225	- 150	0	0	0	3.208
	Overige opdrachten	50	0	50	157	207	0	0	0	0	100
11.3	Grote oppervlaktewateren	1.734	0	1.734	- 795	939	0	0	0	0	1.732
	<i>Opdrachten</i>	1.734	0	1.734	- 795	939	0	0	0	0	1.732
	RWS Zuid-Westelijke Delta	1.077	0	1.077	- 652	425	0	0	0	0	1.075
	Overige opdrachten	657	0	657	- 143	514	0	0	0	0	657
11.4	Waterkwaliteit	24.774	0	24.774	419	25.193	2.039	553	451	0	16.610
	<i>Opdrachten</i>	6.754	0	6.754	- 959	5.795	1.348	- 145	- 45	0	4.932
	Waarvan RWS (BOA)	4.403	0	4.403	- 4.403	0	- 3.594	- 3.594	- 3.594	- 3.232	0
	Noordzee en oceanen	1.758	0	1.758	24	1.782	1.345	- 45	- 45	0	779
	WKK opdrachten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	928
	Overige opdrachten	593	0	593	3.420	4.013	3.597	3.494	3.594	3.232	3.225
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	16.330	0	16.330	847	17.177	622	622	412	0	9.988
	NGF GPWT	15.980	0	15.980	0	15.980	0	0	0	0	9.988

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Overige subsidies	350	0	350	847	1.197	622	622	412	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.690</i>	<i>0</i>	<i>1.690</i>	<i>531</i>	<i>2.221</i>	<i>69</i>	<i>76</i>	<i>84</i>	<i>0</i>	<i>1.690</i>
Overige bijdragen	1.690	0	1.690	531	2.221	69	76	84	0	1.690
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 11 is in 2024 per saldo met € 147,0 miljoen toegenomen en neemt cumulatief af in de periode 2025 t/m 2029 met € 73,3 miljoen.

Dit komt met name door een verplichtingschuif voor de NGF-projecten NL2120 en Groeiplan Watertechnologie (GPWT): De middelen zijn bij VJN 2023 in een voorlopig ritme toegevoegd aan de lenW-begroting, in afwachting van nadere uitwerking. Inmiddels is duidelijk hoe en in welk ritme de middelen aan de deelnemende partijen zullen worden verstrekt. Dit betekent onder andere dat een belangrijk deel van de verplichtingen naar de consortium deelnemers voor de looptijd van de projecten in 2024 worden aangegaan, waardoor een versnelling van verplichtingenruimte uit latere jaren naar 2024 nodig is. Bij het NGF project GPWT gaat het om € 86,8 miljoen en NL2120 € 55,4 miljoen aan verplichtingenruimte wat uit latere jaren naar 2024 wordt gehaald. Dit leidt tevens tot een aanpassing van de in de ontwerpbegroting 2024 opgenomen begrotingsgrondslagen (zie hieronder).

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

1 Algemeen Waterbeleid

Opdrachten

Per saldo is het kasbudget voor opdrachten op het gebied van Algemeen Waterbeleid in 2024 met € 2,6 miljoen verlaagd. Tussen 2025 en 2029 neemt het opdrachtenbudget cumulatief met € 12,3 miljoen toe. Dit komt met name door:

2024-2025:

- Een herschikking van de HGIS opdrachtenbudget naar HGIS subsidiebudget (per saldo – € 4 miljoen in 2024 en in 2025 van opdrachten naar subsidies) ten behoeve van het Programma International Panel for Deltas & Coastal Areas (IPDC) waarvan Deltares de uitvoerende organisatie is.

2024 t/m 2029:

- Cumulatief over deze periode wordt € 21,0 miljoen toegevoegd aan loon- en prijsbijstelling.
- Daarnaast worden binnen de HXII begroting middelen vrijgemaakt voor een aantal opgaven op het domein van Luchtvaart, Ruimtevaart, NIS/CER2, de Omgevingswet, contributie EUMETSTAT, parlementaire enquête COVID en het Regeringsvliegtuig. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, waaronder het opdrachtenbudget van artikel 11. Zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).

Subsidies

Per saldo is het subsidiebudget met € 2,8 miljoen verhoogd in 2024 en € 4,0 miljoen in 2025. Dit komt met name door de hierboven genoemde herschikking van opdrachten naar subsidies (€ 4,0 miljoen) die in 2024 en 2025 plaatsvindt. Daarnaast zijn er diverse kleinere mutaties verwerkt waardoor het budget met – € 1,2 miljoen in 2024 is verlaagd.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties verwerkt in de Eerste suppletoire begroting op dit artikel.

Aanpassing wettelijke begrotingsgrondslagen subsidieverlening

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld.

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel zijn in de regel <Verplichtingen> dergelijke subsidieverplichtingen voor het jaar 2024 opgenomen. Voor de subsidie- en specifieke uitkeringverplichtingen die specifiek in onderstaande tabel worden vermeld geldt dat deze begrotingsvermelding de wettelijke grondslag vormt zoals bedoeld in artikel 4.23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht respectievelijk zoals bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Financiële-Verhoudingswet jo. artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht..

Tabel 8 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 11

Maximum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel
€ 10.509.096	Stichting Ecoshape, Building with Nature	Voor het overall programmamanagement, het ontwikkelen van fysisch-ecologische, sociaal-economische en institutionele kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, het bijdragen aan de pilots Deltasteden en Veenweidegebieden voor NBS praktijkleren, het versterken van regionale NBS hotspots voor gebiedsgerichte verdieping, en het bijdragen aan capacity building, valorisatie en kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 1.898.492	Technische Universiteit Delft	Voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische en sociaal-economische kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, en het bijdragen aan de pilot Deltasteden voor NBS praktijkleren.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 1.470.302	Universiteit Twente	Voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische en sociaal-economische kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, en het bijdragen aan de pilot Deltasteden voor NBS praktijkleren.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 1.989.123	Wageningen Universiteit / Wageningen University	Voor het ontwikkelen van sociaal-economische kennis en institutionele kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 1.196.000	Stichting IUCN Nederlands Comité (IUCN National Committee of the Netherlands Foundation)	Voor het ontwikkelen van institutionele kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, en het bijdragen aan valorisatie en kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 282.720	Stichting Natuur & Milieu	Voor het ontwikkelen van institutionele kennis voor NBS kennisverdieping, en het bijdragen aan kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking, aan Stichting Natuur & Milieu.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 575.800	Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland	Voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, het versterken van regionale NBS hotspots voor gebiedsgerichte verdieping, en het bijdragen aan valorisatie en kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 1.345.202	Stichting SoortenNL	Voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische kennis voor NBS kennisverdieping, en het bijdragen aan kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 437.900	Stichting Ark	Voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische en sociaal-economische kennis voor NBS kennisverdieping, het bijdragen aan de pilot Deltasteden voor NBS praktijkleren, en het bijdragen aan valorisatie en kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 246.529	Stichting De Noordzee	Voor het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, en het bijdragen aan kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 1.149.288	Stichting De Natuur- en Milieufederaties	Voor het bijdragen aan de pilot Veenweidegebieden voor NBS praktijkleren, het versterken van regionale NBS hotspots voor gebiedsgerichte verdieping, en het bijdragen aan valorisatie en kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 556.344	Staatsbosbeheer	Voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, het versterken van regionale NBS hotspots voor gebiedsgerichte verdieping, en het bijdragen aan kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 371.200	Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels	Voor het ontwikkelen van institutionele kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 807.000	Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland	Voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische en sociaal-economische kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, het versterken van regionale NBS hotspots voor gebiedsgerichte verdieping, en het bijdragen aan valorisatie en kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 241.935	Dutch Research Institute for Transitions B.V.	Voor het ontwikkelen van sociaal-economische kennis in het kader van NBS kennisverdieping.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 1.312.464	Universiteit Utrecht	Heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor het ontwikkelen van fysisch-ecologische en institutionele kennis en het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, en het bijdragen aan de pilot Veenweidegebieden voor NBS praktijkleren.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 833.359	Hogeschool Van Hall Larenstein	Heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor capacity building voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid

Maximum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel
€ 882.643	HZ University of Applied Sciences	Heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor capacity building voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 816.313	Stichting Yuverta	Heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor capacity building voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 686.451	Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid	Voor het bijdragen aan kennisintegratie en visieontwikkeling voor NBS kennisverdieping, het bijdragen aan de pilot Deltasteden voor NBS praktijkleren, en het bijdragen aan valorisatie en kennisontsluiting voor NBS kennisdoorwerking.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 8.961.101	Wageningen Environmental Research	Voor het inbrengen van kennis over (inter)nationale NBS netwerken, vertalen van praktijkervaringen naar kennis voor nationale en internationale context, ontwikkeling van tools en handreikingen voor het opschalen van NBS en het internationaal valoriseren van NL2120 kennis.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 35.000.000	Stichting Wetsus, European Centre of Excellence for Sustainable Water Technology	Voor een continue aanvoer van nieuwe kennis en innovaties vanuit onderzoek en ontwikkeling middels het aanstellen van PhD onderzoekers.	11.04 Waterkwaliteit
€ 5.000.000	Stichting Water Alliance	Voor het ondersteunen van startups en MKB middels een ondernemerschapprogramma gefocust op watertechnologie.	11.04 Waterkwaliteit
€ 5.000.000	Stichting Topconsortium for Knowledge and Innovation Watertechnology	Voor het inrichten van en activiteiten uitgevoerd door een Theory of Change kennisteam, een High level expert groep en een innovation squad per focusgebied.	11.04 Waterkwaliteit
€ 29.580.000	Samenwerkingsverband van Waterschap Vechtstromen, Waterschap Zuiderzeeland, Waterschap Drents Overijsselse Delta, Waterschap Vallei & Veluwe, Waterschap Rijn en IJssel	Full scale demonstratieprojecten van zuiveringsinfrastructuur: het verwijderen van vervuiling uit rioolwater, persleidingen, gemalen.	11.04 Waterkwaliteit
€ 4.252.000	Stichting Topconsortium for Knowledge and Innovation Watertechnology	Voor het (overall) programmamanagement middels een nog op te richten programmabureau aan Stichting Topconsortium for Knowledge and Innovation Watertechnology ten behoeve van TKI Watertechnologie.	11.04 Waterkwaliteit
€ 300.000	KWR Water B.V.	voor een deel van de inhoudelijke coördinatie van de pilot projecten binnen programma pilot- en testprojecten.	11.04 Waterkwaliteit
€ 300.000	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)	voor een deel van de inhoudelijke coördinatie van de pilot projecten binnen programma pilot- en testprojecten.	11.04 Waterkwaliteit
Wettelijke grondslagen specifieke uitkeringen als onderdeel van de Nationaal Groei Fonds programma's NL2120			
Maximum bedrag	Ontvanger		Artikelonderdeel
€ 2.027.450	Gemeente Dordrecht	Voor het bijdragen aan de pilot Deltasteden voor NBS praktijkleren.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 8.204.000	Gemeente Rotterdam	Voor het bijdragen aan de pilot Deltasteden voor NBS praktijkleren.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€ 9.551.935	Provincie Friesland	Voor het bijdragen aan de pilot Veenweidegebieden voor NBS praktijkleren.	11.01 Algemeen Waterbeleid
Overige wettelijke grondslagen subsidieverleningen			
Maximum bedrag	Ontvanger		Artikelonderdeel
€ 185.000	Provincie Friesland	Voor een (jaarlijkse) bijdrage aan de provincie Friesland ten behoeve van het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW). Het Omgevingsberaad Waddengebied is het adviesorgaan voor het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW). Het is tevens een platform waar gestructureerde discussies over het Waddengebied worden geïnitieerd en waar informatie over het Waddengebied wordt uitgewisseld.	11.01 Algemeen Waterbeleid

3.2 Artikel 13 Bodem en Ondergrond

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid art. 13 Bodem en Ondergrond (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		118.942	0	118.942	91.306	210.248	- 80.694	- 23.616	- 26.849	- 29.539	124.889
	Uitgaven	154.175	0	154.175	- 10.112	144.063	- 12.114	- 11.616	- 13.849	- 9.539	134.889
13.4	Ruimtegebruik bodem	154.175	0	154.175	- 10.112	144.063	- 12.114	- 11.616	- 13.849	- 9.539	134.889
	<i>Opdrachten</i>	28.778	0	28.778	1.558	30.336	896	894	1.161	1.471	12.858
	Bodem en STRONG	17.744	0	17.744	- 300	17.444	0	0	0	0	2.436
	RWS Leefomgeving	2.740	0	2.740	0	2.740	0	0	0	0	2.535
	Fysieke Leefomgeving Omgevingswet (FLOW)	5.824	0	5.824	1.603	7.427	896	894	1.161	1.471	7.429
	Overige opdrachten	2.470	0	2.470	255	2.725	0	0	0	0	458
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	26.485	0	26.485	1.200	27.685	0	0	0	0	17.992
	Bedrijvenregeling	16.000	0	16.000	0	16.000	0	0	0	0	10.000
	Subsidie Caribisch Nederland	9.135	0	9.135	1.200	10.335	0	0	0	0	7.992
	Overig	1.350	0	1.350	0	1.350	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	8.668	0	8.668	- 283	8.385	0	0	0	0	7.041
	Bijdrage aan agentschap RWS	4.154	0	4.154	0	4.154	0	0	0	0	4.153
	Bijdrage aan agentschap RIVM	4.514	0	4.514	- 283	4.231	0	0	0	0	2.888
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	90.236	0	90.236	- 12.587	77.649	- 13.010	- 12.510	- 15.010	- 11.010	96.998
	Meerjarenprogramma Bodem	90.236	0	90.236	- 12.587	77.649	- 13.010	- 12.510	- 15.010	- 11.010	96.998
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	8	0	8	0	8	0	0	0	0	0
	Overige bijdragen	8	0	8	0	8	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 13 is in 2024 per saldo met € 91,3 miljoen toegenomen en neemt cumulatief af in de periode 2025 t/m 2029 met € 180,0 miljoen.

De toename in 2024 wordt met name verklaard door de verplichtingschuiven om een meerjarige specifieke uitkering voor Bodemsanering aan te kunnen gaan. Hiervoor wordt in 2024 in totaal € 103,2 miljoen aan verplichtingenruimte vanuit latere jaren naar voren gehaald. Voor het overige hangen de wijzigingen in het verplichtingenbudget samen met de uitgavenmutaties die hieronder worden toegelicht.

Uitgaven

Bijdragen aan medeoverheden

Per saldo is het kasbudget voor de bijdragen aan medeoverheden in 2024 met € 12,6 miljoen verlaagd en in de periode 2025-2029 neemt het kasbudget voor de bijdragen aan medeoverheden af met cumulatief € 62,6 miljoen:

2024 en verder:

- Dit is met name het gevolg van een interdepartementale overboeking van lenW naar BZK ten behoeve van een jaarlijkse tegemoetkoming in de kosten van het gemeentelijke apparaat. Hierdoor neemt het budget af met € 8,6 miljoen per jaar.

2025 t/m 2027:

- Daarnaast neemt de bijdrage aan het meerjarenprogramma bodem in de periode 2025-2027 cumulatief af met € 7,5 miljoen. Het programma wordt beperkt getemporeerd om een bijdrage te kunnen leveren aan een interne herprioritering.

Diverse kleinere mutaties verklaren het resterende verschil.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangsten op dit artikel.

3.3 Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		388.768	0	388.768	226.392	615.160	133.755	109.185	105.880	110.271	200.759
	Uitgaven	503.006	0	503.006	69.603	572.609	144.789	117.903	119.779	110.271	228.241
14.1	Netwerk	29.251	0	29.251	10.531	39.782	6.388	1.185	471	1.679	10.473
	<i>Opdrachten</i>	<i>15.098</i>	<i>0</i>	<i>15.098</i>	<i>6.135</i>	<i>21.233</i>	<i>5.953</i>	<i>876</i>	<i>162</i>	<i>1.370</i>	<i>5.063</i>
	Wegverkeersbeleid	9.114	0	9.114	- 2.085	7.029	- 131	- 117	- 117	- 117	3.183
	Voertuigen en Digitale Infrastructuur	5.699	0	5.699	239	5.938	- 250	0	0	0	63
	Overige opdrachten	285	0	285	7.981	8.266	6.334	993	279	1.487	1.817
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>7.831</i>	<i>0</i>	<i>7.831</i>	<i>1.509</i>	<i>9.340</i>	<i>421</i>	<i>309</i>	<i>309</i>	<i>309</i>	<i>5.410</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	7.831	0	7.831	- 172	7.659	421	309	309	309	5.410
	Overige bijdragen	0	0	0	1.681	1.681	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>5.814</i>	<i>0</i>	<i>5.814</i>	<i>2.487</i>	<i>8.301</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Bijdrage aan Caribisch Nederland	5.694	0	5.694	2.500	8.194	0	0	0	0	0
	Regionale bijdrage MIRT	120	0	120	- 13	107	14	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>508</i>	<i>0</i>	<i>508</i>	<i>400</i>	<i>908</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Overige bijdragen	508	0	508	400	908	0	0	0	0	0
14.2	Veiligheid	52.208	0	52.208	- 4.010	48.198	888	878	914	914	17.681
	<i>Opdrachten</i>	<i>3.999</i>	<i>0</i>	<i>3.999</i>	<i>- 89</i>	<i>3.910</i>	<i>- 225</i>	<i>- 225</i>	<i>- 287</i>	<i>- 225</i>	<i>4.998</i>
	Opdrachten Verkeersveiligheid	3.999	0	3.999	- 89	3.910	- 225	- 225	- 287	- 225	4.998
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>10.112</i>	<i>0</i>	<i>10.112</i>	<i>1.927</i>	<i>12.039</i>	<i>510</i>	<i>496</i>	<i>558</i>	<i>496</i>	<i>10.089</i>
	Veiligheid: Subsidies VVN	4.139	0	4.139	252	4.391	251	257	257	257	4.473
	Veiligheid Subsidies SWOV	4.270	0	4.270	177	4.447	176	186	186	186	4.690
	Overige subsidies	1.703	0	1.703	1.498	3.201	83	53	115	53	926
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>689</i>	<i>0</i>	<i>689</i>	<i>54</i>	<i>743</i>	<i>39</i>	<i>39</i>	<i>39</i>	<i>39</i>	<i>685</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	689	0	689	54	743	39	39	39	39	685
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>33</i>	<i>33</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Overige Bijdragen	0	0	0	33	33	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>1.408</i>	<i>0</i>	<i>1.408</i>	<i>565</i>	<i>1.973</i>	<i>564</i>	<i>568</i>	<i>604</i>	<i>604</i>	<i>1.909</i>
	Bijdrage aan CBR	1.408	0	1.408	565	1.973	564	568	604	604	1.909
	<i>(Schade)vergoeding</i>	<i>36.000</i>	<i>0</i>	<i>36.000</i>	<i>- 6.500</i>	<i>29.500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Stint	36.000	0	36.000	- 6.500	29.500	0	0	0	0	0
14.3	Slimme en duurzame mobiliteit	421.547	0	421.547	63.082	484.629	137.513	115.840	118.394	107.678	200.087
	<i>Opdrachten</i>	<i>245.865</i>	<i>0</i>	<i>245.865</i>	<i>- 169.431</i>	<i>76.434</i>	<i>- 122.718</i>	<i>- 47.936</i>	<i>- 5.947</i>	<i>16.932</i>	<i>99.500</i>
	Innovatie en Intelligente Transportsystemen	12.522	0	12.522	- 702	11.820	1.557	2.480	1.375	0	116
	Klimaataakkoord	64.294	0	64.294	- 53.860	10.434	- 70.069	- 31.510	- 16.326	140	30.281
	Verkeersemisies	3.279	0	3.279	- 2.695	584	300	0	0	0	3.163
	Laadinfra wegverkeer KF	27.660	0	27.660	- 25.679	1.981	- 41.858	- 58.381	- 58.756	- 57.956	3.967

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Programma	42.532	0	42.532	- 33.781	8.751	- 21.900	- 16.852	5.901	23.320	46.498
Vergroening Reisgedrag										
NGF DMI	16.392	0	16.392	5.750	22.142	2.657	750	750	750	0
Reservering Terugsluis VWH	55.000	0	55.000	- 55.000	0	- 55.000	0	0	0	0
Laadinfra bouw KF	4.000	0	4.000	- 1.479	2.521	50.483	54.845	60.845	50.664	12.362
Overige opdrachten	20.186	0	20.186	- 1.985	18.201	11.112	732	264	14	3.113
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>158.996</i>	<i>0</i>	<i>158.996</i>	<i>192.696</i>	<i>351.692</i>	<i>242.242</i>	<i>150.498</i>	<i>115.019</i>	<i>90.120</i>	<i>93.857</i>
Duurzame Mobiliteit	7.123	0	7.123	17.476	24.599	21.150	15.000	0	0	0
Elektrisch Vervoer	113.124	0	113.124	38.535	151.659	23.926	16.718	14.670	0	0
Laad en AanZET	0	0	0	68.000	68.000	95.000	0	0	0	0
Bronmaatregelen Stikstof	36.443	0	36.443	12.663	49.106	2.464	- 8.000	- 771	0	24.500
KF Laad en SWiM	0	0	0	54.822	54.822	97.552	125.060	101.120	90.120	68.120
Overige Subsidies	2.306	0	2.306	1.200	3.506	2.150	1.720	0	0	1.237
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>8.386</i>	<i>0</i>	<i>8.386</i>	<i>18.557</i>	<i>26.943</i>	<i>4.289</i>	<i>3.278</i>	<i>2.522</i>	<i>626</i>	<i>6.730</i>
Bijdrage agentschap RWS	1.747	0	1.747	2.837	4.584	98	98	98	98	1.843
Bijdrage agentschap NEA	6.257	0	6.257	- 685	5.572	340	245	245	245	4.294
Bijdrage agentschap RVO	382	0	382	16.022	16.404	3.631	2.715	2.179	283	593
Bijdrage aan agentschap RIVM	0	0	0	383	383	220	220	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>8.300</i>	<i>0</i>	<i>8.300</i>	<i>17.866</i>	<i>26.166</i>	<i>13.700</i>	<i>10.000</i>	<i>6.800</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Duurzame Mobiliteit	7.300	0	7.300	3.850	11.150	3.700	0	0	0	0
Mobiliteit en Gebieden	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	0	0	0	14.016	14.016	10.000	10.000	6.800	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>120</i>	<i>120</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overige bijdragen	0	0	0	120	120	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.274</i>	<i>3.274</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overige bijdragen	0	0	0	3.274	3.274	0	0	0	0	0
Ontvangsten	5.782	0	5.782	0	5.782	0	0	0	0	5.782

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 14 is in 2024 met € 226,4 miljoen toegenomen en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 477,8 miljoen toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

2024:

- Het verplichtingenbudget voor de schadevergoedingen Stint neemt toe met € 36,4 miljoen. De regeling is later opengesteld dan verwacht, namelijk in 2024 in plaats van 2023.

- Het verplichtingenbudget voor verduurzamen logistiek is verhoogd met € 13,0 miljoen omdat bij een eerdere overboeking van het kasbudget van de reservering klimaatakkoord de verplichtingen niet zijn overgeboekt.
- Het verplichtingenbudget van de subsidies SEPP, Seba en AanZet is het restant van het budget uit 2023 dat aan het budget voor 2024 wordt toegevoegd (€ 25,8 miljoen).
- Het verplichtingenbudget van de specifieke uitkering voor zero-emissie bussen is het restant van het budget van 2023 dat aan het budget voor 2024 wordt toegevoegd (€ 17,3 miljoen).
- Het verplichtingenbudget voor subsidies AanZET, slimme laadinfrastructuur, SWiM en bijbehorende uitvoeringskosten vanuit de reserveringen voor Vrachtwagenheffing wordt met € 13,0 miljoen opgehoogd.

2024 en verder:

- Het verplichtingenbudget van de reservering klimaatakkoord wordt uit latere jaren naar voren gehaald (€ 69,3 miljoen) omdat de verplichtingen benodigd zijn in 2024 o.a. voor de gewenste ophoging van het subsidieplafond voor de subsidieregeling voor elektrische bestelauto's (Seba).
- Het verplichtingenbudget van de subsidieregeling Waterstof in Mobiliteit (SWiM) wordt verhoogd met € 15,4 miljoen door een verplichtingschuif van latere jaren naar 2024, zodat op tijd verplichtingen kunnen worden aangegaan.

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

1 Netwerk

Opdrachten

Per saldo is het uitgavenbudget voor opdrachten in 2024 met € 6,1 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 9,6 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onderstaande mutaties:

2024 en verder:

- Het toevoegen van de loon- en prijsbijstelling (cumulatief € 37,3 miljoen in de begrotingsperiode).
- Daarnaast worden binnen de HXII begroting middelen vrijgemaakt voor een aantal opgaven op het domein van Luchtvaart, Ruimtevaart, NIS/CER2, de Omgevingswet, contributie EUMETSTAT, parlementaire enquête COVID en het Regeringsvliegtuig. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, waaronder het opdrachtenbudget van artikel 14. Zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).

2 Verkeersveiligheid

(Schade)vergoedingen

Per saldo is het uitgavenbudget voor (schade)vergoedingen in 2024 met € 6,5 miljoen verlaagd. Het budget voor de compensatieregeling Stint wordt verlaagd met € 6,5 miljoen vanwege een bijstelling op basis van het aantal ingediende aanvragen. Het budget wordt ingezet voor de hierboven genoemde opgaves onder het kopje *opdrachten*.

3 Slimme en duurzame mobiliteit

Opdrachten

Per saldo is het kasbudget voor opdrachten in 2024 met € 169,4 miljoen verlaagd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 184,1 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de onderstaande mutaties:

2024:

- Eindejaarsmarge NGF-project Dutch Metropolitan Innovations (DMI): de middelen (€ 6,9 miljoen) die in 2023 niet zijn uitgegeven, worden aan het uitgavenbudget voor 2024 toegevoegd.
- Eindejaarsmarge KF: de middelen (€ 4,4 miljoen) die in 2023 niet zijn uitgegeven, worden aan het uitgavenbudget 2024 toegevoegd.

2024 - 2025:

- Middelen NGF-project DMI: de middelen (- € 1,9 miljoen) worden doorgeschoven naar 2025, een doorwerking van het vertragen in 2023.
- Reservering klimaatakkoord subsidie waterstof in mobiliteit (SWiM) opdrachten naar subsidies: Onderdeel van de klimaatakkoordmiddelen is een reservering voor tankinfrastructuur, die wordt ingezet voor de subsidie waterstof in mobiliteit (- € 21,3 miljoen).

2024 t/m 2026:

- Middelen vergroenen reisgedrag voor subsidieregeling touringcars: Uit de middelen bestemd voor vergroenen reisgedrag wordt € 10,0 miljoen overgeboekt naar het financiële instrument subsidies voor de subsidieregeling voor emissieloze touringcars.

2024 t/m 2029:

- Uitvoeringskosten RVO: De RVO helpt met het uitvoeren van de verschillende subsidieregelingen van slimme en duurzame mobiliteit. De uitvoeringskosten (€ 24,8 miljoen) worden overgeboekt van het instrument opdrachten naar het instrument bijdragen aan agentschap.
- Reservering klimaatakkoord opdrachten naar subsidies (AanZET): Op de reservering klimaatakkoord 2019 staan middelen (- € 153,0 miljoen) voor de stimulering van bestel- en vrachtauto's. De subsidie voor de AanZET (vrachtauto) wordt verantwoord op de budgetplaats subsidies elektrisch vervoer. Hier worden ook de subsidies van de SEPP (particuliere auto) en SEBA (bestelauto) verantwoord. Een deel van de middelen wordt overgeboekt naar het nieuwe artikel 15 van Vrachtwagenheffing (€ 110,0 miljoen). Bij Ontwerpbegroting 2024 is € 24,7 miljoen naar voor gehaald voor het jaar 2023, omdat er meer animo was. Het budget in 2024 wordt met deze overheveling aangevuld. Zo sluit het kasbudget voor de AanZET weer aan bij de prognose van de RVO.
- Reservering klimaatakkoord opdrachten naar subsidies (SEBA): Op de reservering Klimaatakkoord 2019 staan middelen (- € 50,9 miljoen) voor de SEBA (subsidie elektrische bestelauto) gereserveerd. De regeling gaat in 2024 open voor € 60 miljoen. Vanaf 2025 kan er geen subsidie meer worden toegekend aan bestelbussen, omdat alleen het verschil in aanschafprijs tussen nulemissie-voertuigen en fossiele voertuigen gesubsidieerd kan worden en dit steeds kleiner of zelfs negatief wordt. Vorig jaar is namelijk besloten dat de BPM-vrijstelling voor fossiel aangedreven bestelauto's vervalt per 1 januari 2025. Ook zijn de regels voor de Algemene Groepsvrijstelling (AGVV) veranderd. Met deze overboeking uit de reservering wordt de kas in lijn gebracht met de prognose van de RVO voor de SEBA in totaal.
- Kasschuif vergroenen reisgedrag: In totaal wordt € 14,5 miljoen naar latere jaren geschoven, vanwege vertraging in de voorbereiding van regelingen en opdrachten.
- Kasschuif opdrachtenbudget van laadinfrastructuur voor wegvervoer: het budget verandert door middelen uit latere jaren naar voren te schuiven (€ 40,0 miljoen). De kasschuif is de optelsom van verschillende ontwikkelingen binnen deze post. De middelen voor logistiek laden kunnen eerder worden uitgegeven, doordat het project versneld

kan worden. Ook worden er middelen naar latere jaren geschoven. Zo gaat de regeling voor landelijk dekkend netwerk snelladen een jaar later van start en worden middelen voor Laden OV-bussen naar achteren geschoven om beter aan te sluiten op de vraag uit de sector. Deze schuiven samen resulteren in een schuif van middelen naar eerdere jaren.

- Overboeking middelen fietspaden naar Mobiliteitsfonds: De middelen (- € 42,0 miljoen t/m 2030) voor het ontwikkelen van fietspaden worden naar het Mobiliteitsfonds overgeheveld, waar de middelen worden verantwoord.
- Laadinfrastructuur wegvervoer KF opdrachten naar subsidies: hiervoor is eerder € 403,8 miljoen toegekend vanuit het KF. Een groot deel van de middelen (- € 325,3 miljoen t/m 2030) is bestemd voor de subsidie-regelingen publieke logistieke laadinfrastructuur en private laadinfrastructuur die in 2024 worden opengesteld.

2025 t/m 2028:

- Klimaatfondsmiddelen laadinfrastructuur bouw: er wordt € 214,0 miljoen overgeheveld vanuit het KF naar IenW voor schoon en emissieloos bouwen, waarmee stikstofuitstoot tijdens de bouw kan worden verminderd.

2025 t/m 2029:

- Vergroening reisvervoer en personengedrag naar waterstoffrein: er wordt € 15,0 miljoen overgeboekt naar artikel 13 op het Mobiliteitsfonds voor de pilot waterstoffrein in 2026, uit het programma vergroening reisvervoer en personengedrag.
- Specifieke uitkering basisnetwerk logistiek laden van opdrachten naar bijdragen medeoverheden: Uit het Klimaatfonds is voor slimme laadinfrastructuur € 403,8 miljoen toegevoegd aan de begroting. Met een overboeking wordt een deel van het budget overgeboekt naar specifieke uitkering voor Basisnetwerk voor logistiek laden (€ 18,8 miljoen).
- Reservering klimaatakkoord subsidie waterstof in mobiliteit (SWiM) opdrachten naar subsidies: Onderdeel van de klimaatakkoordmiddelen is een reservering voor tankinfrastructuur, die wordt ingezet voor de subsidie waterstof in mobiliteit (- € 8,2 miljoen).

2027 en verder:

- Tweede deel AP-middelen vergroenen reisgedrag: Het resterende bedrag op de aanvullende post voor vergroenen reisgedrag wordt overgeboekt. Het betreft € 120,4 miljoen incidenteel tot en met 2029 voor zero emissie touringcars, stimuleren van deelmobiliteit en verduurzamen woon-werkverkeer. Het betreft € 31,7 miljoen structureel vanaf 2031 voor de uitvoering door uitvoeringsorganisaties RVO en RWS en beleid.

Subsidies

Per saldo is het kasbudget voor subsidies op artikelonderdeel 14.03 in 2024 met € 192,7 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 666,0 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onderstaande mutaties:

2024 - 2025:

- Reservering klimaatakkoord subsidie waterstof in mobiliteit (SWiM) opdrachten naar subsidies: Onderdeel van de klimaatakkoordmiddelen is een reservering voor tankinfrastructuur, die wordt ingezet voor de subsidie waterstof in mobiliteit (€ 21,3 miljoen).

2024 t/m 2026:

- Middelen vergroenen reisgedrag voor subsidieregeling touringcars: Uit de middelen van vergroenen reisgedrag wordt € 10,0 miljoen overgeboekt van opdrachten naar het subsidie instrument voor de subsidieregeling voor emissieloze touringcars.
- Opvraag Slimme laadinfrastructuur KF: De middelen (€ 27,0 miljoen) worden ingezet voor de witte vlekken regeling (waar staan de laadpalen, zijn er witte vlekken?), stimuleren slim laden en laden voor logistiek.

2024 t/m 2027:

- Kasschuif bronmaatregelen stikstof: Voor het verminderen van stikstof staan er twee subsidies op artikel 14.03, te weten de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB) en de Tijdelijke Subsidie-regeling Stimulering Modal Shift (TSL). Omdat in 2023 meer kasbudget vanuit 2024 naar 2023 is gehaald om subsidieverhogingen te kunnen financieren is er een relatief groot tekort op het kasbudget ontstaan in 2024 wat nu uit toekomstige jaren wordt teruggehaald (€ 12,7 miljoen).

2024 t/m 2029:

- Reservering klimaatakkoord opdrachten naar subsidies (AanZET): Op de reservering klimaatakkoord 2019 staan middelen (€ 153,0 miljoen) voor de stimulering van bestel- en vrachtauto's. De subsidie voor de AanZET (vrachtauto) wordt verantwoord op de budgetplaats subsidies elektrisch vervoer. Hier worden ook de subsidies van de SEPP (particuliere auto) en SEBA (bestelauto) verantwoord. Een deel van de middelen wordt overgeboekt naar het nieuwe artikel 15 van Vrachtwagenheffing (€ 110,0 miljoen). Bij Ontwerpbegroting 2024 is € 24,7 miljoen naar voor gehaald voor het jaar 2023, omdat er meer animo was. Het budget in 2024 wordt met deze overheveling aangevuld. Zo sluit het kasbudget voor de AanZET weer aan bij de prognose van de RVO.
- Reservering klimaatakkoord opdrachten naar subsidies (SEBA): Op de reservering Klimaatakkoord 2019 staan middelen (€ 50,9 miljoen) voor de SEBA (subsidie elektrische bestelauto) gereserveerd. De regeling gaat in 2024 open voor € 60 miljoen. Vanaf 2025 kan er geen subsidie meer worden toegekend aan bestelbussen, omdat alleen het verschil in aanschafprijs tussen nulmissie-voertuigen en fossiele voertuigen gesubsidieerd kan worden en dit steeds kleiner of zelfs negatief wordt. Vorig jaar is namelijk besloten dat de BPM-vrijstelling voor fossiel aangedreven bestelauto's vervalt per 1 januari 2025. Ook zijn de regels voor de Algemene Groepsvrijstelling (AGVV) veranderd. Met deze overboeking uit de reservering wordt de kas in lijn gebracht met de prognose van de RVO voor de SEBA in totaal.

2024 en verder:

- Laadinfrastructuur wegvervoer KF opdrachten naar subsidies: hiervoor is eerder € 403,8 miljoen toegekend vanuit het KF. Een groot deel van de middelen (- € 325,3 miljoen t/m 2030) is bestemd voor de subsidie-regelingen publieke logistieke laadinfrastructuur en private laadinfrastructuur die in 2024 worden opengesteld.

2025 t/m 2029:

- Klimaatfondsmiddelen SWiM: Vanuit het Klimaatfonds worden middelen (€ 210,0 miljoen) overgeheveld voor de subsidieregeling Waterstof in Mobiliteit (SWiM).

Bijdragen aan agentschappen

Per saldo is het kasbudget voor bijdragen aan agentschappen op artikelonderdeel 14.03 in 2024 met € 18,6 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 11,3 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onderstaande mutatie:

2024 t/m 2029:

- Uitvoeringskosten RVO: De RVO helpt met het uitvoeren van de verschillende subsidieregelingen van slimme en duurzame mobiliteit. De uitvoeringskosten (€ 24,8 miljoen) worden overgeboekt van het instrument opdrachten naar het instrument bijdragen aan agentschap.

Bijdragen aan medeoverheden

Per saldo is het kasbudget voor bijdragen aan medeoverheden op artikelonderdeel 14.03 in 2024 met € 8,0 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 11,3 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onderstaande mutaties.

2024:

- Eindejaarsmarge KF: de middelen (€ 4,0 miljoen) die in 2023 niet zijn uitgegeven worden doorgeschoven naar 2024.

2024 t/m 2026:

- Klimaatfondsmiddelen slimme laadinfrastructuur KF: de middelen voor mede-overheden (€ 12,0 miljoen) worden ingezet voor de specifieke uitkering voor slim laden. Dit betreft de SPUK-regeling voor de 6 NAL-regio's (Nationale Agenda Laadinfrastructuur)

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.4 Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid art. 16 Openbaar Vervoer en Spoor (bedragen x € 1.000)											
		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Art.	Verplichtingen	21.437	627.500	648.937	– 218.428	430.509	12.706	12.239	13.051	13.051	21.453
	Uitgaven	34.202	627.500	661.702	– 215.385	446.317	12.785	12.363	13.051	13.051	21.453
16.1	Spoor	13.761	627.500	641.261	– 223.798	417.463	13.060	12.363	13.051	13.051	21.453
	Opdrachten	4.535	0	4.535	– 51	4.484	9	– 688	0	0	4.157
	ACM	1.807	0	1.807	0	1.807	0	0	0	0	0
	Overige opdrachten	2.728	0	2.728	– 51	2.677	9	– 688	0	0	4.157
	Subsidies (regelingen)	5.238	75.000	80.238	– 84	80.154	13.000	13.000	13.000	13.000	13.860
	Sociale veiligheid Spoor	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0	0
	Consumentenorganisaties OV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	579
	Overige subsidies	3.238	75.000	78.238	– 84	78.154	13.000	13.000	13.000	13.000	13.281
	Bijdrage aan agentschappen	844	0	844	372	1.216	51	51	51	51	895
	Bijdrage aan agentschap RWS	830	0	830	50	880	50	50	50	50	880
	Bijdrage aan agentschap KNMI	14	0	14	1	15	1	1	1	1	15
	Bijdrage aan agentschap RVO	0	0	0	321	321	0	0	0	0	0
	Bijdrage aan medeoverheden	3.042	552.500	555.542	– 224.035	331.507	0	0	0	0	2.439
	CLU Betuweroute en HSL	2.477	0	2.477	0	2.477	0	0	0	0	2.439
	Overige bijdragen	565	552.500	553.065	– 224.035	329.030	0	0	0	0	0
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	102	0	102	0	102	0	0	0	0	102
	Overige bijdragen	102	0	102	0	102	0	0	0	0	102
16.2	Maatregelenpakket OVS	20.441	0	20.441	8.413	28.854	– 275	0	0	0	0
	Subsidies (regelingen)	20.441	0	20.441	8.413	28.854	– 275	0	0	0	0
	Beschikbaarheidsvergoeding OV-sector	11.356	0	11.356	0	11.356	0	0	0	0	0
	Transitievangnet OV	9.085	0	9.085	8.413	17.498	– 275	0	0	0	0
	Ontvangsten	46.584	0	46.584	0	46.584	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 16 is in 2024 met € 218,4 miljoen afgenomen en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 64,1 miljoen toegenomen. Dit komt met name door de overboekingen van lenW naar BZK (- € 226,6 miljoen) en doordat de middelen voor de TVOV in 2023 niet tot besteding zijn gekomen en worden doorgeschoven naar 2024 (€ 8,6 miljoen). Dit komt voort uit de systematiek van betalen middels voorschotten.

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

1 OV en Spoor

Subsidies

Per saldo is het kasbudget voor subsidies op het gebied van OV en Spoor in 2024 met € 0,084 miljoen verlaagd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2033 met € 117 miljoen verhoogd. Dit komt met name door een overboeking vanuit het MF ter dekking van de aanvraag concessiesubsidie NS als gevolg van de nieuwe HRN concessie (€ 13,0 miljoen structureel van 2025 t/m 2033).

Bijdrage aan medeoverheden

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 224 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Enkele overboekingen naar het Provinciefonds:
 - Voor de uitwerking van de eenmalige compensatie in 2024 a.g.v. de motie Krul voor de herijking van het studentenreisproduct voor de regionale vervoerders (- € 84,7 miljoen);
 - met het oog op het programma op peil houden c.q. verbeteren van het OV worden extra middelen beschikbaar gesteld a.g.v. motie Bikker(- € 74,5 miljoen);
 - Ter voorkoming van tariefstijgingen in het regionaal OV zijn extra DU middelen beschikbaar gesteld a.g.v. motie Bikker (- € 67,4 miljoen).

2 Maatregelpakket OVS

Subsidies

Per saldo is het kasbudget voor subsidies op het gebied van maatregelen OV-sector in 2024 met € 8,4 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2026 met € 0,3 miljoen verlaagd. Dit komt met name doordat de middelen voor de TVOV die in 2023 niet tot besteding zijn gekomen, worden doorgeschoven naar 2024. Dit komt voort uit de systematiek van betalen middels voorschotten.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties verwerkt in de Eerste suppletoire begroting op dit artikel.

3.5 Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid art. 17 Luchtvaart (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		114.121	0	114.121	109.077	223.198	55.518	78.492	60.880	926	13.995
	Uitgaven	62.788	0	62.788	36.538	99.326	58.606	58.145	39.758	49.226	59.761
17.1	Luchtvaart	62.788	0	62.788	36.538	99.326	58.606	58.145	39.758	49.226	59.761
	<i>Opdrachten</i>	<i>26.050</i>	<i>0</i>	<i>26.050</i>	<i>164</i>	<i>26.214</i>	<i>10.487</i>	<i>2.710</i>	<i>917</i>	<i>958</i>	<i>6.369</i>
	Geluidsisolatie Schiphol	0	0	0	131	131	0	0	0	0	0
	Caribisch Nederland	467	0	467	- 75	392	- 399	0	0	0	465
	NGF Project - Luchtvaart in Transitie	80	0	80	621	701	0	0	0	0	80
	GIS-4 regeling	10.366	0	10.366	- 4.627	5.739	3.953	1.176	0	0	0
	Programma Omgeving Luchthaven Schiphol	4.275	0	4.275	- 954	3.321	- 111	- 100	0	0	0
	Luchtruim Regio Luchthaven	1.071	0	1.071	1.058	2.129	981	0	0	0	1.489
	Luchtruimherziening	1.402	0	1.402	1.345	2.747	0	0	0	0	1.118
	Overige opdrachten	8.389	0	8.389	2.665	11.054	6.063	1.634	917	958	3.217
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>34.270</i>	<i>0</i>	<i>34.270</i>	<i>34.336</i>	<i>68.606</i>	<i>48.031</i>	<i>55.479</i>	<i>38.838</i>	<i>48.265</i>	<i>51.481</i>
	Tarieven Bonaire	310	0	310	1.360	1.670	550	0	0	0	0
	Omploegen graanresten	1.701	0	1.701	199	1.900	6.418	11.000	20.000	20.000	18.500
	Klimaatbeleid	0	0	0	250	250	28	0	0	0	0
	NGF-project Luchtvaart in transitie	30.405	0	30.405	32.095	62.500	35.935	35.507	5.378	14.800	21.300
	Subsidie Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS)	1.205	0	1.205	0	1.205	0	0	0	0	269
	Overige subsidies	649	0	649	432	1.081	5.100	8.972	13.460	13.465	11.412
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>627</i>	<i>0</i>	<i>627</i>	<i>1.092</i>	<i>1.719</i>	<i>- 126</i>	<i>- 84</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>56</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	473	0	473	- 16	457	- 297	- 244	3	3	56
	Bijdrage aan agentschap KNMI	14	0	14	16	30	0	0	0	0	0
	Bijdrage aan agentschap RVO	0	0	0	636	636	0	0	0	0	0
	Bijdrage aan agentschap RIVM	140	0	140	191	331	171	160	0	0	0
	Bijdrage aan agentschap RWS (Caribisch Nederland)	0	0	0	265	265	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>80</i>	<i>80</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Bijdrage Caribisch Nederland	0	0	0	80	80	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.626</i>	<i>0</i>	<i>1.626</i>	<i>41</i>	<i>1.667</i>	<i>20</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.625</i>
	ICAO (HGIS)	1.455	0	1.455	0	1.455	0	0	0	0	1.455
	Overige bijdragen	171	0	171	41	212	20	0	0	0	170
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>215</i>	<i>0</i>	<i>215</i>	<i>825</i>	<i>1.040</i>	<i>194</i>	<i>40</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>230</i>
	Overige bijdragen	215	0	215	825	1.040	194	40	0	0	230
	Ontvangsten	12.263	0	12.263	- 10.468	1.795	- 116	5.801	1.453	0	575

Tabel 13 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutaties 2025	Mutaties 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028
Verplichtingen	114.121	0	114.121	109.077	223.198	55.518	78.492	60.880	926
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	51.800		51.800	0	51.800				
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	62.321	0	62.321	109.077	171.398	55.518	78.492	60.880	926

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 17 is in 2024 met € 109,1 miljoen toegenomen en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 176,4 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

2024:

- Het verplichtingenbudget wordt met € 5,7 miljoen opgehoogd vanwege het toekennen van de eindejaarsmarge 2023.

2024 en verder:

- Het verplichtingenbudget voor het NGF-project Luchtvaart in Transitie is in 2024 met € 96,9 miljoen opgehoogd. Het verplichtingenbudget is opgehoogd met de verplichtingenruimte die in 2023 niet is ingezet (€ 36,1 miljoen) en aanvullende middelen vanuit het NGF (€ 73,3 miljoen). Daarnaast verschuift er verplichtingenruimte van 2024 (- € 12,5 miljoen) en 2029 (- € 20,3 miljoen) naar 2025 (€ 5,8 miljoen) en 2026 (€ 27 miljoen). Er is meer tijd nodig voor het opstellen van de subsidieregelingen en het doen van risicoanalyses dan voorheen gepland. Daarnaast verschuift er verplichtingenruimte vanuit 2029 naar eerdere jaren vanwege de actualisatie van de programmering.

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

1 Luchtvaart

Opdrachten

Per saldo is het kasbudget voor opdrachten op artikel 17 in 2024 met € 0,2 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 15,5 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende aanpassingen:

2024 en verder:

- Het opdrachtenbudget wordt in 2024 (€ 4,7 miljoen) en in 2025 (€ 4,3 miljoen) opgehoogd om de wettelijke en overige beleidstaken uit te kunnen voeren. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).
- Het budget voor de vierde gevelisolatieregeling (GIS-4) neemt in 2024 af met € 5,1 miljoen. Deze middelen worden doorgeschoven naar de jaren 2025 (€ 4 miljoen) en 2026 (€ 1,1 miljoen). Het beoordelen van de aanvragen neemt meer tijd in beslag dan voorheen gepland. Vandaar dat een deel van het budget naar achteren geschoven wordt.
- Het opdrachtenbudget neemt in de jaren 2024 t/m 2029 met € 3,1 miljoen toe vanwege het toevoegen van de prijsbijstelling.

Subsidies

Per saldo is het kasbudget voor subsidies op artikel 17 in 2024 met € 34,4 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 218 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onderstaande mutaties.

2024:

- Het subsidiebudget voor de Commissies regionaal overleg bij de luchthavens van Eelde, Maastricht en Rotterdam wordt verhoogd voor de versterking, professionalisering en opleiding van deelnemers van de overlegorganen bij de regionale burgerluchthavens van nationale betekenis. Het maximale bedrag per commissie bedraagt € 77.500.
- Het subsidiebudget voor Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP) is verhoogd. Voor een deel van de kosten van de levering van luchtverkeersdienstverlening op en rond Bonaire International Airport. Zonder deze bijdrage zouden de tarieven dusdanig sterk stijgen dat een mogelijke verstoring van de markt zal optreden, met bijbehorend negatief effect op de lokale gemeenschap. Het bedrag van € 400.000 is exclusief eventuele koersverschillen.

2024 en verder:

- Het subsidiebudget voor het NGF-project Luchtvaart in Transitie is voor de jaren 2024 t/m 2029 met in totaal € 121,4 miljoen opgehoogd.
 - Het subsidiebudget voor het NGF-project Luchtvaart in Transitie is in 2024 met € 32,1 miljoen opgehoogd. Dit komt door het toevoegen van het budget dat in 2023 niet tot besteding is gekomen aan het budget voor 2024 (€ 48,1 miljoen) en het toekennen van voorheen voorwaardelijk toegekende middelen vanuit het NGF (€ 10 miljoen). Daarnaast neemt het budget in 2024 met € 26 miljoen af door een kasschuif waarmee subsidiebudget vanuit 2024 naar de jaren 2025 t/m 2027 verplaatst wordt. Dit heeft te maken met vertragingen. Er is meer tijd nodig voor het opstellen van de subsidieregelingen en het doen van risicoanalyses dan voorheen gepland.
 - Het subsidiebudget voor het NGF-project Luchtvaart in Transitie is in de jaren 2025 t/m 2029 met € 89,3 miljoen opgehoogd. Dit komt door het toekennen van een deel van de middelen die vanuit het NGF voorwaardelijk aan het project waren toegekend (€ 63,3 miljoen). Daarnaast is € 26 miljoen vanuit 2024 naar de jaren 2025 t/m 2029 geschoven.
- Het subsidiebudget wordt in 2024 (€ 1,3 miljoen) en in 2025 (€ 3,1 miljoen) opgehoogd. De programmabudgetten van Luchtvaart zijn niet toereikend om alle wettelijke en beleidstaken uit te kunnen voeren. Daarom is ervoor gekozen om de budgetten voor 2024 en 2025 op te hogen om knelpunten op de korte termijn op te kunnen lossen en de

continuïteit van het beleidsterein te kunnen borgen. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).

2025 en verder:

- Vanuit het Klimaatfonds wordt het subsidiebudget in de jaren 2025 t/m 2030 met € 150 miljoen opgehoogd. Aan artikel 17 wordt € 150 miljoen toegevoegd voor de volgende projecten:
 - Duurzame luchtvaartbrandstoffen (€ 60 miljoen): Het doel van dit project is het stimuleren van de opschaling van e-fuels, zodat voldoende capaciteit beschikbaar is om de luchtvaart verder te verduurzamen.
 - Alcohol-to-jet (€ 90 miljoen): Het doel van dit project is het stimuleren van de opschaling van Alcohol-to-jet-brandstoffen (ATJ) op basis van laagwaardige reststromen, zodat voldoende capaciteit beschikbaar is om de luchtvaart verder te verduurzamen.

Ontvangsten

Per saldo is het ontvangstenbudget op artikel 17 in 2024 met € 10,5 miljoen verlaagd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 7,1 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door het aanpassen van de ontvangstenreeks voor GIS-4:

- Het ontvangstenbudget is met € 3,9 miljoen verlaagd vanwege het verrekenen van het overschot aan middelen van de GIS-3 regeling met de kosten voor de GIS-4 regeling. Door de luchtvaartmaatschappijen is € 3,9 miljoen te veel betaald voor de GIS-3 regeling. In samenspraak met de luchtvaartmaatschappijen is ervoor gekozen om dit overschot te verrekenen met de kosten voor de GIS-4 regeling. Hierdoor betalen luchtvaartmaatschappijen minder voor de GIS-4 regeling. Daar wordt de ontvangstenreeks op aangepast.
- De ontvangstenreeks voor GIS-4 is geactualiseerd naar aanleiding van de afspraken die met de luchtvaartmaatschappijen is gemaakt over het moment waarop de GIS-heffing betaald gaat worden. De GIS-4 regeling wordt gefinancierd door de luchtvaartmaatschappijen die gebruik maken van luchthaven Schiphol door middel van de GIS-heffing.

Wettelijke grondslag subsidieverlening

In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel:

- is in regel NGF-project Luchtvaart in transitie een bedrag van € 22,2 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2024 opgenomen.
 - Van dit bedrag heeft een bedrag van ten hoogste € 11,5 miljoen betrekking op een subsidie aan Stichting Koninklijk Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum ten behoeve van ondersteunend onderzoek.
 - Van dit bedrag heeft een bedrag van ten hoogste € 8,5 miljoen betrekking op een subsidie aan TU Delft ten behoeve van ondersteunend onderzoek.
 - Bovengenoemde subsidies maken onderdeel uit van het deelproject DASAL. Het deelproject DASAL ondersteunt het NGF-project Luchtvaart in Transitie door middel van analyse en monitoring van duurzaamheids-, economische en maatschappelijke effecten (impact) van innovaties in luchtvaarttechnologie, -operaties en -beleid.
- is in de regel subsidies tarieven Bonaire een bedrag van € 0,4 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2024 opgenomen.

- Van dit bedrag heeft een bedrag van ten hoogste € 0,4 miljoen (exclusief eventuele koersverschillen, omdat de subsidie in US dollars wordt uitgekeerd) betrekking op een subsidie aan DC-ANSP voor het verlagen van luchtverkeersdienstverleningstarieven. Om een onaanvaardbare stijging in de tarieven voor het gebruik van luchtverkeersdienstverlening op en rond Bonaire International Airport te voorkomen, zal lenW een deel van de kosten voor het leveren van de dienst door Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP) dekken via subsidiering. Zonder deze bijdrage zouden de tarieven dusdanig sterk stijgen dat een mogelijke verstoring van de markt zal optreden, met bijbehorend negatief effect op de lokale gemeenschap.
- is in de regel overige subsidies een bedrag van € 0,65 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2024 opgenomen.
 - Van dit bedrag heeft een bedrag van maximaal € 77.500 per commissie betrekking op een subsidie voor de Commissies regionaal overleg bij de luchthavens van Eelde, Maastricht en Rotterdam.

Bovenstaande begrotingsvermeldingen voor Stichting Koninklijk Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum, TU Delft, De Commissies regionaal overleg bij de luchthavens van Eelde, Maastricht en Rotterdam en Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP) vormen de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverleningen als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

3.6 Artikel 18 Scheepvaart en Havens

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid art. 18 Scheepvaart en Havens (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		303.462	0	303.462	61.363	364.825	19.224	19.038	38.033	43.293	60.910
	Uitgaven	195.353	0	195.353	- 40.630	154.723	- 7.245	91.368	70.693	44.570	56.990
18.1	Scheepvaart en havens	195.353	0	195.353	- 40.630	154.723	- 7.245	91.368	70.693	44.570	56.990
	<i>Opdrachten</i>	23.410	0	23.410	4.325	27.735	9.422	9.512	5.741	84	10.241
	Topsector Logistiek	0	0	0	4.482	4.482	6.500	8.600	0	0	0
	Caribisch Nederland	100	0	100	20	120	0	0	0	0	100
	NGF Project - Digitale Infrastructuur Logistiek	14.500	0	14.500	- 1.124	13.376	398	- 448	5.920	0	0
	KF - zero emissie	2.032	0	2.032	- 1.698	334	- 2.062	- 2.605	- 2.605	- 2.605	0
	NGF Project - Maritiem Masterplan	142	0	142	- 140	2	- 143	- 150	0	30	0
	Zeehavens	2.196	0	2.196	863	3.059	- 47	- 65	- 175	- 188	2.472
	Zeevaart	2.798	0	2.798	- 1.544	1.254	- 673	- 714	- 764	- 1.216	862
	Overige opdrachten	1.642	0	1.642	3.466	5.108	5.449	4.894	3.365	4.063	6.807
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	167.936	0	167.936	- 49.550	118.386	- 19.899	80.409	63.505	43.579	43.250
	Topsector Logistiek	0	0	0	1.500	1.500	0	0	0	0	0
	Walstroom	100.415	0	100.415	- 67.622	32.793	- 19.155	49.105	32.861	5.035	0
	Innovatieve Duurzame Binnenvaart	13.330	0	13.330	12.124	25.454	9.725	11.750	11.750	11.750	2.000
	NGF Project - Zero- emissie binnenvaart batterij- elektrisch	25.100	0	25.100	5.700	30.800	0	0	0	0	0
	NGF Project - Maritiem Masterplan	29.011	0	29.011	- 5.471	23.540	- 13.729	9.400	2.500	2.000	5.300
	KF - zero emissie	0	0	0	0	0	550	1.000	1.000	1.000	0
	Overige subsidies	80	0	80	4.219	4.299	2.710	9.154	15.394	23.794	35.950
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	2.256	0	2.256	4.410	6.666	3.201	1.416	1.416	876	2.165
	Bijdrage aan agentschap RWS	1.818	0	1.818	1.588	3.406	1.400	615	615	75	1.314
	NGF Project - Maritiem Masterplan RVO	438	0	438	203	641	200	0	0	0	0
	Overige bijdragen	0	0	0	2.619	2.619	1.601	801	801	801	851
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.644	0	1.644	15	1.659	14	14	14	14	1.210
	CCR/ IMO HGIS	1.141	0	1.141	14	1.155	14	14	14	14	1.155
	Overige bijdragen	503	0	503	1	504	0	0	0	0	55
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	107	0	107	170	277	17	17	17	17	124
	Overige	107	0	107	170	277	17	17	17	17	124
	Ontvangsten	0	0	0	716	716	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit

betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 18 is in 2024 met € 61,4 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 124,7 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

2024:

- Het verplichtingenbudget neemt met € 5,7 miljoen toe door het toevoegen van de verplichtingenruimte voor het NGF-project Zero Emission Services dat in 2023 niet is ingezet.

2024 en verder:

- Het verplichtingenbudget voor de Walstroomregeling neemt in 2024 met € 14,9 miljoen toe. Dit is deels (€ 8,3 miljoen) een gevolg van verplichtingruimte uit 2023 welke is opgevraagd bij VJN24 en ingezet zal worden op de uitbreiding van de stikstofregeling. Deels (€ 6,6 miljoen) betreft dit een schuif naar voren om de aangepaste planning met inzet op walstroom Rijksligplaatsen te kunnen realiseren.

2025:

- Het verplichtingenbudget voor 2025 wordt met € 3,0 miljoen opgehoogd voor een bijdrage aan de haven in Saba. De verplichtingenruimte stond voorheen begroot in 2023 maar is wegens vertraging bij de opbouw van de haven in Saba doorgeschoven naar 2025.

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

1 Scheepvaart en Havens

Opdrachten

Het kasbudget voor opdrachten is in 2024 met € 4,3 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 28,7 miljoen. Dit komt met name door de onderstaande mutaties:

2024:

- Het opdrachtenbudget voor het NGF-project Digitale Infrastructuur Logistiek wordt met € 4,7 miljoen verhoogd. Dit zijn de middelen die in 2023 door vertraging van een aantal onderzoeksopdrachten niet tot besteding zijn gekomen.

2024 en verder:

- Naar aanleiding van de verlenging van het programma Topsector Logistiek (TSL) wordt er € 19,3 miljoen overgeboekt vanuit het Mobiliteitsfonds naar de beleidsbegroting. De middelen voor de TSL staan gereserveerd op het Mobiliteitsfonds en worden overgeboekt naar de beleidsbegrotingsbegroting waar de uitgaven worden gedaan en verantwoord in de jaren 2024 t/m 2026.
- Binnen het opdrachtenbudget voor het NGF-project Digitale Infrastructuur Logistiek schuiven er middelen vanuit de jaren 2024 (- € 5,9 miljoen) en 2026 (- € 0,4 miljoen) naar 2025 (€ 0,4 miljoen) en 2027 (€ 5,9 miljoen). De kasschuif is gedaan op basis van de geactualiseerde planning voor het project.

- Aan het opdrachtenbudget wordt een bedrag van € 5,1 miljoen in de jaren 2024 t/m 2029 toegevoegd aan prijsbijstelling.

2025 en verder:

- Het opdrachtenbudget wordt in de jaren 2025 t/m 2029 met in totaal € 11,9 miljoen verhoogd voor de uitgaven in het kader van CER/NIS2. De *Critical Entities Resilience Directive (CER-richtlijn)* en de *Network and Information Security Directive (NIS2-richtlijn)* zijn gericht op een versterking van de fysieke, digitale en economische weerbaarheid van Europese lidstaten. Het budget dat aan het opdrachtenbudget op artikel 18 wordt toegevoegd is voor het implementeren van de twee richtlijnen. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).

Subsidies

Het kasbudget voor subsidies is in 2024 met € 49,5 miljoen verlaagd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 193,0 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutatie:

2024:

- Vanuit de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën worden stikstofmiddelen toegevoegd aan het subsidiebudget voor de Tijdelijke subsidieregeling verduurzaming binnenvaartschepen (€ 8 miljoen). Het gaat om het laatste deel van de Hordijkgelden voor verduurzaming van de binnenvaart.
- Het opdrachtenbudget voor het NGF-project Zero Emission Services (ZES) wordt met € 5,7 miljoen verhoogd. Dit zijn de middelen die in 2023 door vertraging bij het opstellen van de subsidieregeling niet tot besteding zijn gekomen.
- Het subsidiebudget op artikel 18 wordt in 2024 opgehoogd met € 3,5 miljoen vanuit het Mobiliteitsfonds (€ 3 miljoen) en artikel 97 (€ 0,5 miljoen) voor een subsidiebijdrage aan de Koninklijke Nederlandse reddingsmaatschappij (KNRM).

2024 en verder:

- Het kasritme voor de subsidie Walstroom is op basis van nieuwe prognoses aangepast. Aangezien de eerste voorschotten later zullen worden uitbetaald dan voorheen voorzien verschuift er € 86,6 miljoen uit de jaren 2024 en 2025 naar de jaren 2026 t/m 2028.
- Door een kasschuif worden de middelen die in 2024 vanuit het NGF ontvangen zijn voor het NGF-project Maritiem Masterplan in het meest actuele ritme gezet. Hierbij schuiven er middelen vanuit 2024 en 2025 (- € 19,2 miljoen) naar de jaren 2026 t/m 2028 (€ 19,2 miljoen)
- Vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financiën wordt € 50 miljoen ontvangen voor schone motoren als aanvulling op de Tijdelijke subsidieregeling verduurzaming binnenvaartschepen. De ontvangen middelen worden door een kasschuif verdeeld over de jaren en in een realistisch kasritme gezet. Hierbij verschuift € 4 miljoen vanuit 2025 naar 2024 en € 36 miljoen vanuit 2025 naar de jaren 2026 t/m 2028 (€ 12 miljoen per jaar).
- Daarnaast wordt vanuit de aanvullende post € 3,3 miljoen ontvangen voor de verduurzaming van zeevaart. Met deze middelen zullen voorbereidende werkzaamheden worden verricht voor 3 pilots voor de verduurzaming van de zeevaart.

2025:

- Vanuit de aanvullende post bij het ministerie van Financien wordt budget ontvangen voor de stikstofopgave waarbij € 50 miljoen wordt ontvangen voor schone motoren als aanvulling op de subsidieregeling verduurzaming binnenvaartschepen. Daarnaast wordt € 3,3 miljoen aan het subsidiebudget toegevoegd voor 3 pilots ten aanzien van verduurzaming van de zeevaart.

2025 en verder:

- Voor de verduurzaming van de zeevaart wordt in de jaren 2025 t/m 2029 € 109,6 miljoen aan het subsidiebudget toegevoegd vanuit het Klimaatfonds. Deze middelen worden ingezet voor duurzame en energiebesparende aandrijftechnieken bij zeeschepen.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.7 Artikel 19 Internationaal Beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid art. 19 Internationaal Beleid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		10.370	0	10.370	342	10.712	1.272	1.278	1.274	1.260	11.124
	Uitgaven	10.479	0	10.479	601	11.080	1.272	1.278	1.274	1.260	10.514
19.2	Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking	10.479	0	10.479	601	11.080	1.272	1.278	1.274	1.260	10.514
	<i>Opdrachten</i>	3.923	0	3.923	– 409	3.514	517	858	854	850	5.609
	Uitvoering internationaal HGIS	1.358	0	1.358	– 300	1.058	0	0	0	0	2.150
	Uitvoering niet-HGIS	1.249	0	1.249	165	1.414	479	814	813	809	2.044
	Overige opdrachten	1.316	0	1.316	– 274	1.042	38	44	41	41	1.415
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	1.692	0	1.692	73	1.765	335	0	0	0	0
	Interreg	1.622	0	1.622	– 262	1.360	0	0	0	0	0
	Overige subsidies	70	0	70	335	405	335	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	2.520	0	2.520	637	3.157	420	420	420	410	2.761
	Bijdrage aan RWS	421	0	421	112	533	25	25	25	15	267
	Bijdrage aan RVO	2.099	0	2.099	220	2.319	395	395	395	395	2.494
	Bijdrage aan RIVM	0	0	0	305	305	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	2.344	0	2.344	300	2.644	0	0	0	0	2.144
	Bijdrage HGIS	2.144	0	2.144	300	2.444	0	0	0	0	2.144
	Bijdrage niet-HGIS	200	0	200	0	200	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Per saldo is het verplichtingenbudget op artikel 19 opgehoogd met cumulatief € 6,3 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit komt met name door de volgende mutaties:

2025 en verder:

- Een verhoging van de uitgaven van cumulatief € 5,4 miljoen voor het programma Ruimtevaart. Om aan de Europese verplichtingen te voldoen moet een Competent PRS Authority (CPA) worden ingericht. Daarnaast

- is er een hogere gebruiksvergoeding van het Galileo Sensor Station op Bonarie voor de periode 2025-2044 door een stijging in de grondstofprijzen en kosten van de materialen.
- De resterende € 0,9 cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Uitgaven

De uitgavenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Wettelijke grondslag subsidieverlening

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 0,670 miljoen aan subsidieverplichtingen voor de jaren 2024 en 2025 opgenomen. Dit bedrag (€ 0,335 miljoen per jaar) heeft betrekking op de verlening van een subsidie aan de Urban Futures Studio van de Universiteit Utrecht met als doel een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de stedelijke ontwikkeling in Afrika. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

3.8 Artikel 20 Lucht en Geluid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid art. 20 Lucht en Geluid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		56.708	0	56.708	10.594	67.302	3.551	3.141	3.115	3.100	59.688
	Uitgaven	59.400	0	59.400	8.812	68.212	3.551	3.141	3.115	3.100	59.688
20.1	Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder	59.400	0	59.400	8.812	68.212	3.551	3.141	3.115	3.100	59.688
	<i>Opdrachten</i>	11.835	0	11.835	4.946	16.781	398	301	276	261	9.066
	Geluid- en luchtsanering	6.603	0	6.603	751	7.354	202	148	123	108	3.681
	Waarvan RWS	3.605	0	3.605	- 1.513	2.092	- 1.145	- 1.188	- 1.188	- 1.188	917
	Waarvan RIVM	1.617	0	1.617	4.841	6.458	91	91	91	91	3.208
	Overige opdrachten	10	0	10	867	877	1.250	1.250	1.250	1.250	1.260
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	16.528	0	16.528	2.722	19.250	4.947	7.145	7.161	7.172	21.795
	Bijdrage aan agentschap RWS	3.128	0	3.128	567	3.695	190	189	189	190	3.317
	Bijdrage aan agentschap KNMI	11	0	11	4	15	0	0	0	0	0
	Bijdrage aan agentschap RVO	620	0	620	321	941	37	37	37	37	657
	Bijdrage aan agentschap RIVM	12.769	0	12.769	1.830	14.599	4.720	6.919	6.935	6.945	17.821
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	30.574	0	30.574	1.131	31.705	- 1.807	- 4.319	- 4.336	- 4.347	28.349
	Uitvoering geluidsanering	25.574	0	25.574	- 104	25.470	- 1.982	- 4.319	- 4.336	- 4.347	28.349
	Programma NSL	5.000	0	5.000	1.235	6.235	175	0	0	0	0
	<i>Bekostiging</i>	463	0	463	13	476	13	14	14	14	478
	Overige bekostiging	463	0	463	13	476	13	14	14	14	478
	Ontvangsten	0	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Per saldo is het verplichtingenbudget op artikel 20 opgehoogd met € 10,6 miljoen in 2024 en cumulatief € 16,0 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit komt onder andere door een eenzijdige ophoging van het verplichtingenbudget van € 1,8 miljoen voor de uitvoeringskosten van de subsidieregeling Sanering verkeerslawaaï onder de Omgevingswet.

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgaven.

Uitgaven

1 Gezonde lucht en tegengaan geluidshinder

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2024 met € 4,9 miljoen toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door:

2024:

- Een overboeking van €2,1 miljoen vanuit het Mobiliteitsfonds voor de opdracht aan RIVM voor het Schone Lucht Akkoord (SLA). Het gaat hier om een reservering in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) die nu wordt aangesproken.
- Een overboeking van € 1,5 miljoen van artikel 21 voor de opdracht aan RIVM. Als gevolg van de stijgende tarieven en borging van taken is extra financiering benodigd met betrekking tot het programma Duurzame Leefomgeving.
- Een ophoging van het uitgavenbudget met € 1,0 miljoen vanwege lagere werkelijke kosten dan de voorschotten van het Bureau Sanering Verkeerslawaaai (BSV) voor de afwikkeling van verleende subsidies inzake de regeling sanering verkeerslawaaai. De ophoging voor de daaropvolgende jaren wordt onder Bijdragen aan agentschappen geboekt.
- De resterende € 0,3 miljoen wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Bijdragen aan agentschappen

De Bijdragen aan agentschappen zijn toegenomen met € 2,7 miljoen in 2024 en cumulatief € 33,6 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit wordt veroorzaakt door:

2024:

- Een overboeking van € 1,1 miljoen van het Mobiliteitsfonds voor de Specifieke uitkeringen in het kader van Schone Lucht Akkoord (SPUK-SLA). De benodigde middelen worden jaarlijks naar behoefte overgeboekt voor de afwikkeling van de SPUKS die zijn toegekend in 2021, 2022 en 2023 en de opdracht aan het RIVM.

2025 t/m 2029:

- Een ophoging van het uitgavenbudget van cumulatief € 5,0 miljoen over de periode 2025 t/m 2029 vanwege lagere werkelijke kosten dan de voorschotten van het Bureau Sanering Verkeerslawaaai (BSV) voor de afwikkeling van verleende subsidies inzake de regeling sanering verkeerslawaaai.

2024 en verder:

- Een herschikking van € 1,3 miljoen in 2024 en cumulatief € 24,1 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 ter dekking van de door RIVM uit te voeren werkzaamheden voor een duurzame leefomgeving. Als gevolg van de stijgende tarieven en wettelijke basistaken is extra financiering benodigd. Dekking t/m 2029 komt vanuit het programma Geluids- anering.
- De resterende € 0,3 miljoen in 2024 en cumulatief € 4,5 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Bijdragen aan medeoverheden

De Bijdragen aan medeoverheden zijn toegenomen met € 1,1 miljoen in 2024 en cumulatief afgenomen met € 19,2 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit wordt veroorzaakt door:

2024:

- Ontvangen eindejaarsmarge en loonbijstelling van € 1,5 miljoen.

2024 en verder:

- Een herschikking binnen artikel 20 van – € 1,3 miljoen in 2024 en cumulatief – € 24,1 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 ter dekking van de door RIVM uit te voeren werkzaamheden voor een duurzame leefomgeving.
- Ontvangst van de prijsbijstelling van € 0,9 miljoen in 2024 en cumulatief € 4,9 miljoen in de periode 2025 t/m 2029.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.9 Artikel 21 Circulaire Economie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid art. 21 Circulaire Economie (bedragen x € 1.000)

Art.		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4) = (3) + (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	81.984	0	81.984	40.305	122.289	62.291	- 7.070	- 9.582	2.793	64.419
	Uitgaven	82.391	0	82.391	1.415	83.806	19.149	27.668	23.186	11.246	64.954
21.5	Duurzaam Productketens	82.391	0	82.391	1.415	83.806	19.149	27.668	23.186	11.246	64.954
	<i>Opdrachten</i>	<i>36.167</i>	<i>0</i>	<i>36.167</i>	<i>- 13.261</i>	<i>22.906</i>	<i>- 12.236</i>	<i>5.074</i>	<i>14.075</i>	<i>4.263</i>	<i>24.044</i>
	<i>Uitvoering</i>	<i>11.726</i>	<i>0</i>	<i>11.726</i>	<i>219</i>	<i>11.945</i>	<i>- 2.291</i>	<i>- 563</i>	<i>1.454</i>	<i>521</i>	<i>7.549</i>
	<i>Duurzame productketens</i>										
	<i>KF - Circulair doen en gedrag</i>	<i>2.200</i>	<i>0</i>	<i>2.200</i>	<i>- 289</i>	<i>1.911</i>	<i>- 1.417</i>	<i>- 2.594</i>	<i>- 2.594</i>	<i>- 3.258</i>	<i>2.792</i>
	<i>KF - Plastics norm</i>	<i>13.070</i>	<i>0</i>	<i>13.070</i>	<i>- 11.768</i>	<i>1.302</i>	<i>- 11.205</i>	<i>4.177</i>	<i>14.970</i>	<i>6.755</i>	<i>6.755</i>
	<i>KF - Biobased bouwen</i>	<i>1.600</i>	<i>0</i>	<i>1.600</i>	<i>- 1.436</i>	<i>164</i>	<i>2.664</i>	<i>3.859</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>Overige opdrachten</i>	<i>7.571</i>	<i>0</i>	<i>7.571</i>	<i>13</i>	<i>7.584</i>	<i>13</i>	<i>195</i>	<i>245</i>	<i>245</i>	<i>6.948</i>
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>20.865</i>	<i>0</i>	<i>20.865</i>	<i>12.467</i>	<i>33.332</i>	<i>24.162</i>	<i>18.414</i>	<i>5.084</i>	<i>2.674</i>	<i>14.246</i>
	<i>Subsidies</i>	<i>18.865</i>	<i>0</i>	<i>18.865</i>	<i>2.180</i>	<i>21.045</i>	<i>721</i>	<i>531</i>	<i>552</i>	<i>269</i>	<i>7.972</i>
	<i>duurzame productketens</i>										
	<i>KF - DEI + CE</i>	<i>2.000</i>	<i>0</i>	<i>2.000</i>	<i>- 1.140</i>	<i>860</i>	<i>- 959</i>	<i>- 762</i>	<i>- 732</i>	<i>- 895</i>	<i>3.024</i>
	<i>KF - circulair doen en gedrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>220</i>	<i>220</i>	<i>1.380</i>	<i>2.610</i>	<i>2.610</i>	<i>3.300</i>	<i>3.250</i>
	<i>KF - Plastics norm</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>11.207</i>	<i>11.207</i>	<i>23.020</i>	<i>16.035</i>	<i>2.654</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>23.847</i>	<i>0</i>	<i>23.847</i>	<i>909</i>	<i>24.756</i>	<i>4.121</i>	<i>4.121</i>	<i>3.968</i>	<i>4.250</i>	<i>26.097</i>
	<i>Bijdrage aan RWS</i>	<i>10.773</i>	<i>0</i>	<i>10.773</i>	<i>1.180</i>	<i>11.953</i>	<i>1.831</i>	<i>1.831</i>	<i>1.831</i>	<i>1.831</i>	<i>12.604</i>
	<i>Bijdrage aan RVO</i>	<i>11.905</i>	<i>0</i>	<i>11.905</i>	<i>- 3</i>	<i>11.902</i>	<i>2.502</i>	<i>2.502</i>	<i>2.349</i>	<i>2.631</i>	<i>12.536</i>
	<i>Bijdrage aan RIVM</i>	<i>1.169</i>	<i>0</i>	<i>1.169</i>	<i>- 268</i>	<i>901</i>	<i>- 212</i>	<i>- 212</i>	<i>- 212</i>	<i>- 212</i>	<i>957</i>
	<i>Bijdrage</i>	<i>1.005</i>	<i>0</i>	<i>1.005</i>	<i>1.230</i>	<i>2.235</i>	<i>3.042</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>aan medeoverheden</i>										
	<i>Caribisch</i>	<i>1.005</i>	<i>0</i>	<i>1.005</i>	<i>1.230</i>	<i>2.235</i>	<i>3.042</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>Nederland afvalbeheer</i>										
	<i>Bijdrage aan</i>	<i>50</i>	<i>0</i>	<i>50</i>	<i>11</i>	<i>61</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>51</i>
	<i>(inter-)nationale organisaties</i>										
	<i>Overige bijdragen</i>	<i>50</i>	<i>0</i>	<i>50</i>	<i>11</i>	<i>61</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>51</i>
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>457</i>	<i>0</i>	<i>457</i>	<i>59</i>	<i>516</i>	<i>59</i>	<i>58</i>	<i>58</i>	<i>58</i>	<i>516</i>
	<i>Overige bijdragen</i>	<i>457</i>	<i>0</i>	<i>457</i>	<i>59</i>	<i>516</i>	<i>59</i>	<i>58</i>	<i>58</i>	<i>58</i>	<i>516</i>
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerp-begrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 21 is in 2024 met € 40,3 miljoen toegenomen en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 53,5 miljoen afgenomen. Dit wordt met name verklaard door:

2024 t/m 2027:

- Een verplichtingsschuif waarbij € 38,0 miljoen naar voren wordt geschoven naar 2024 vanuit de drie daaropvolgende jaren. Dit is voor de subsidieregeling DEI+Circulaire Economie. In het voorjaar van 2024 wordt de eerste subsidieregeling opengezet en in het najaar van 2024 volgt de tweede tranche via de openstelling van de DEI regeling van EZK. De tranches bedragen beiden € 20,0 miljoen.

2025:

- Een overboeking vanuit het Klimaatfonds voor de plastic norm en uitvoeringskosten ten behoeve van maatwerkafspraken afvalverbrandingsinstallaties. Hiervoor wordt € 60,0 miljoen aan verplichtingen aangegaan. De uitgaven vinden plaats in de periode 2025 t/m 2029.

De resterende bedragen worden verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

5 Duurzame productieketens

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is afgenomen met € 13,3 miljoen in 2024 en € 12,2 miljoen in 2025. In de periode 2026 t/m 2029 is het opdrachtenbudget cumulatief met € 24,7 miljoen toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door:

2024:

- € 1,1 miljoen aan eindejaarsmarge en € 1,5 miljoen aan loonbijstelling.
- Een overboeking van – € 1,5 miljoen naar artikel 20 voor de opdracht aan RIVM. Als gevolg van de stijgende tarieven en borging van taken is extra financiering benodigd met betrekking tot het programma Duurzame Leefomgeving.
- Een overheveling naar BZK van – € 1,4 miljoen voor de Nationale Aanpak Biobased Bouwen. Hiervoor worden gelden overgeheveld vanuit het beschikbaar gestelde budget uit het Klimaatfonds.
- Een overboeking naar artikel 21 van € 1,0 miljoen voor opdrachtverlening aan het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) voor normontwikkeling op het terrein van transportleidingen.

2024 en 2025:

- Daarnaast worden binnen de HXII begroting middelen vrijgemaakt voor een aantal opgaven op het domein van Luchtvaart, Ruimtevaart, NIS/CER2, de Omgevingswet, contributie EUMETSTAT, parlementaire enquête COVID en het Regeringsvliegtuig. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, waaronder het budget voor de circulaire ketenprojecten. Op basis van een geactualiseerde prognose van RVO is het beschikbare budget in 2024 met € 2,3 miljoen en in 2025 met € 2,2 miljoen verlaagd. Zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).

2025 en 2026:

- Een overboeking van € 2,8 miljoen in 2025 en € 3,9 miljoen in 2026 vanuit het Klimaatfonds voor innovatieregelingen en het begeleiden van inkoopprocessen door opdrachtgevers op het terrein van biobased bouwen.

2025 t/m 2029

- De € 60,0 miljoen aan middelen vanuit het Klimaatfonds voor de plastic Hub en uitvoeringskosten ten behoeve van maatwerkafspraken afvalverbrandingsinstallaties. Er wordt in 2025 € 12,0 miljoen uitgegeven en in de daaropvolgende jaren wordt € 21,0 miljoen, € 18,0 miljoen, € 6,0 miljoen en € 3,0 miljoen uitgegeven.

2024 en verder:

- Eenerschikking binnen artikel 21 van – € 11,2 miljoen in 2024 en cumulatief – € 41,7 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. De uit het Klimaatfonds verkregen middelen omtrent de plastics norm worden ingezet als subsidies in plaats van opdrachten. Dit is voor de subsidieregeling plastic hub waarbij omgeschakeld wordt van primair fossiel plastic naar plasticrecycalaat en biogebaseerd plastic.
- Eenerschikking binnen artikel 21 van – € 0,2 miljoen in 2024 en cumulatief – € 13,2 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. De uit het Klimaatfonds verkregen middelen omtrent circulair doen en gedrag worden herschikt naar het instrument subsidies. Dit is voor een onderwijssubsidie en een aantal incidentele subsidies omtrent on the job training.
- Eenerschikking van € 2,1 miljoen in 2024 en cumulatief € 1,3 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 voor de door RVO uit te voeren werkzaamheden in het kader van de subsidieregeling Recycling en levensduurverlenging. Doordat de uitvoeringskosten van maatregelen uit het Klimaatfonds daaruit gedekt worden, worden middelen overgeheveld naar het opdrachtenbudget.
- Een overboeking van – € 1,3 miljoen in 2024 en – € 6,0 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 naar art. 98. Dit is voor de uitvoering van diverse klimaatmaatregelen in het kader van de nationale klimaatopgave van 55% CO₂-reductie in 2030 en de versnelling van de transitie naar circulaire plasticetens. Het gaat hierbij om middelen die eerder zijn ontvangen vanuit het Klimaatfonds tot en met 2030.
- Eenerschikking voor de opdrachtverlening aan RWS van structureel – € 1,2 miljoen in 2024. Dit is voor ondersteuning van de ontwikkeling van een strategische aanpak voor Circulaire Economie (CE) op regionale schaal.
- Een overboeking vanuit het Klimaatfonds van € 0,3 miljoen in 2024 en cumulatief € 9,3 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 voor de uitvoeringskosten bijmenging plastic.
- Toevoegen van € 1,1 miljoen in 2024 en cumulatief € 5,0 miljoen over de periode 2025 t/m 2029 aan prijsbijstelling.
- De resterende – € 0,6 miljoen in 2024 en cumulatief € 5,0 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Subsidies

Het subsidiebudget is in 2024 met € 12,5 miljoen toegenomen en cumulatief € 52,8 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit wordt met name veroorzaakt door:

2024 en verder:

- Een herschikking binnen artikel 21 van € 11,2 miljoen in 2024 en cumulatief € 41,7 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. De uit het Klimaatfonds verkregen middelen omtrent de plastics norm worden ingezet als subsidies in plaats van opdrachten. De toelichting hiervoor wordt onder het instrument opdrachten gegeven.
- Ontvangst van de Eindejaarsmarge en prijsbijstelling van € 1,1 miljoen in 2024 en cumulatief € 3,9 miljoen in de periode 2025 t/m 2029.
- De resterende – € 0,2 miljoen in 2024 en cumulatief € 7,2 miljoen in de periode 2025 t/m 2029 wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Bijdragen aan medeoverheden

De Bijdragen aan medeoverheden zijn toegenomen met € 1,2 miljoen in 2024 en € 3,0 miljoen in 2025. Dit wordt veroorzaakt door:

2024:

- Een overboeking van LNV van € 4,2 miljoen voor het Afvalbeheer op de BES eilanden. Het gaat hier om extra coalitieakkoordmiddelen die zijn toegekend voor de uitvoering van de eerste fase (tot 2025) van het Natuur en milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030.
- Een kasschuif van 2024 naar 2025 van € 3,0 miljoen voor het programma Afvalbeheer op Caribisch Nederland (CN). Als gevolg van achterblijvende capaciteit op de eilanden is de verwachting dat de beoogde projecten later starten dan voorzien.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Wettelijke grondslag subsidieverlening

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 1,1 miljoen aan subsidieverplichtingen voor de jaren 2024 en 2025 opgenomen. Dit bedrag (€0,55 miljoen per jaar) heeft betrekking op de verlening van een subsidie aan Stichting Het Groene Brein voor het Versnellingshuis Nederland Circulair! in samenwerking met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) Nederland.

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 1,8 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2024 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de verlening van een subsidie aan Stichting Milieu Centraal voor het uitvoeren van de basisactiviteiten gericht op de kerntaak van consumentenvoorlichting en het zijn van een onafhankelijke vraagbaak voor consumenten en media op verschillende duurzaamheidsthema's, zoals circulaire economie, omgevingsveiligheid, het voorkomen van milieurisico's, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit. Milieu Centraal dient hiervoor een gefundeerde kennisbasis op te bouwen, deze te ontsluiten en te onderhouden.

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 2,1 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2024 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de verlening van een subsidie aan Stichting Milieu Centraal voor nadere focusactiviteiten gericht op consumentenvoorlichting, zoals circulaire leefstijl, groene tuinen, houtstook, biociden en gewasbeschermingsmiddelen, elektrisch vervoer, asbestdaken en andere toepassingen.

Deze begrotingsvermeldingen vormen de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

3.10 Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid art. 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		76.752	0	76.752	174.543	251.295	3.190	1.179	1.147	1.130	99.915
	Uitgaven	86.362	0	86.362	- 8.637	77.725	3.190	1.179	1.147	1.130	99.600
22.1	Veiligheid chemische stoffen	24.072	0	24.072	4.661	28.733	- 6.922	- 6.611	- 7.882	- 7.896	15.843
	<i>Opdrachten</i>	<i>6.922</i>	<i>0</i>	<i>6.922</i>	<i>2.234</i>	<i>9.156</i>	<i>3.293</i>	<i>3.604</i>	<i>2.333</i>	<i>2.319</i>	<i>9.004</i>
	KF: NVS	0	0	0	897	897	700	500	250	250	250
	Waarvan RWS	1.841	0	1.841	776	2.617	775	775	775	775	2.622
	Waarvan RIVM	1.080	0	1.080	592	1.672	1.944	1.945	1.945	1.945	3.026
	Uitvoering Veiligheid	1.215	0	1.215	- 501	714	- 429	- 430	- 453	- 467	184
	Uitvoering stoffen en Milieu & Gezondheid	1.234	0	1.234	181	1.415	220	731	- 267	- 267	1.285
	Overige opdrachten	1.552	0	1.552	289	1.841	83	83	83	83	1.637
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>143</i>	<i>143</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Overige subsidies	0	0	0	143	143	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>16.069</i>	<i>0</i>	<i>16.069</i>	<i>1.338</i>	<i>17.407</i>	<i>- 10.280</i>	<i>- 10.280</i>	<i>- 10.280</i>	<i>- 10.280</i>	<i>5.693</i>
	Bijdrage aan RWS	2.869	0	2.869	- 756	2.113	- 756	- 756	- 756	- 756	2.113
	Bijdrage aan RIVM	12.856	0	12.856	2.097	14.953	- 9.539	- 9.539	- 9.539	- 9.539	3.319
	Overige bijdragen	344	0	344	- 3	341	15	15	15	15	261
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>600</i>	<i>600</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Overig	0	0	0	600	600	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>1.081</i>	<i>0</i>	<i>1.081</i>	<i>346</i>	<i>1.427</i>	<i>65</i>	<i>65</i>	<i>65</i>	<i>65</i>	<i>1.146</i>
	Bijdrage aan CTGB	1.081	0	1.081	296	1.377	65	65	65	65	1.146
	Overige Bijdragen	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0
22.2	Veiligheid biotechnologie	6.155	0	6.155	- 369	5.786	137	138	138	138	6.302
	<i>Opdrachten</i>	<i>1.171</i>	<i>0</i>	<i>1.171</i>	<i>303</i>	<i>1.474</i>	<i>- 28</i>	<i>- 27</i>	<i>- 27</i>	<i>- 27</i>	<i>1.152</i>
	Uitvoering veiligheid GGO	1.111	0	1.111	- 70	1.041	30	31	31	31	1.150
	Overige opdrachten	60	0	60	373	433	- 58	- 58	- 58	- 58	2
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>4.984</i>	<i>0</i>	<i>4.984</i>	<i>- 672</i>	<i>4.312</i>	<i>165</i>	<i>165</i>	<i>165</i>	<i>165</i>	<i>5.150</i>
	Bijdrage aan agentschap RIVM	3.284	0	3.284	- 875	2.409	62	62	62	62	3.347
	Bijdrage aan Cogem	1.700	0	1.700	203	1.903	103	103	103	103	1.803
22.3	Veiligheid bedrijven en transport	56.135	0	56.135	- 12.929	43.206	9.975	7.652	8.891	8.888	77.455
	<i>Opdrachten</i>	<i>37.415</i>	<i>0</i>	<i>37.415</i>	<i>- 15.888</i>	<i>21.527</i>	<i>525</i>	<i>- 1.669</i>	<i>- 430</i>	<i>- 506</i>	<i>54.075</i>
	Omgevingsveiligheid	7.618	0	7.618	- 3.499	4.119	- 2.405	- 2.490	- 2.487	- 2.487	13.613
	Asbest	5.321	0	5.321	- 3.916	1.405	- 2.704	- 4.356	- 3.020	- 3.096	13.556
	Waarvan RWS	1.352	0	1.352	1.889	3.241	1.888	1.888	1.888	1.888	3.244
	VTH	20.504	0	20.504	- 11.331	9.173	564	593	493	493	17.401
	Overige opdrachten	2.620	0	2.620	969	3.589	3.182	2.696	2.696	2.696	6.261
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.575</i>	<i>0</i>	<i>7.575</i>	<i>638</i>	<i>8.213</i>	<i>215</i>	<i>85</i>	<i>85</i>	<i>158</i>	<i>2.991</i>
	inricht & transp	7.001	0	7.001	204	7.205	198	68	68	68	2.399
	regeling vuurwerkverbod	0	0	0	260	260	0	0	0	0	0
	Overige subsidies	574	0	574	174	748	17	17	17	90	592
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>6.639</i>	<i>0</i>	<i>6.639</i>	<i>2.596</i>	<i>9.235</i>	<i>9.180</i>	<i>9.180</i>	<i>9.180</i>	<i>9.180</i>	<i>15.820</i>
	Bijdrage aan RWS	4.151	0	4.151	1.136	5.287	1.079	1.079	1.079	1.079	5.230

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Bijdrage aan RVO	406	0	406	– 30	376	– 30	– 30	– 30	– 30	376
Bijdrage aan RIVM	2.082	0	2.082	1.490	3.572	8.131	8.131	8.131	8.131	10.214
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>300</i>	<i>0</i>	<i>300</i>	<i>29</i>	<i>329</i>	<i>– 141</i>	<i>– 141</i>	<i>– 141</i>	<i>– 141</i>	<i>159</i>
Bijdrage Caribisch Nederland	300	0	300	– 291	9	– 141	– 141	– 141	159	159
Overige bijdragen	0	0	0	320	320	0	0	0	– 300	0
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>4.206</i>	<i>0</i>	<i>4.206</i>	<i>– 304</i>	<i>3.902</i>	<i>196</i>	<i>197</i>	<i>197</i>	<i>197</i>	<i>4.410</i>
Inkomensoverdrachten mesotheliom	4.206	0	4.206	– 304	3.902	196	197	197	197	4.410
Ontvangsten	250	0	250	0	250	0	0	0	0	250

Toelichting

In aansluiting op de ontwerp-begrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Per saldo is het verplichtingenbudget op artikel 22 met € 174,5 miljoen verhoogd in 2024 en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 9,5 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

2024:

- Een verhoging van het verplichtingenbudget met € 185,0 miljoen voor de overname van de Kerncentrale Dodewaard (KCD) door de Staat. Het kabinet heeft besloten om de aandelen van de NV Gemeenschappelijke Kernenergiecentrale Nederland (GKN), de vergunninghouder van de kerncentrale Dodewaard, over te nemen en via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat onder te brengen bij de NV Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA is een 100% staatsdeelneming). Bovenop de reeds op de Aanvullende Post bij Financiën gereserveerde € 40,0 miljoen heeft het kabinet € 145,0 miljoen extra vrijgemaakt voor een overeenkomst met GKN om de meerkosten rondom de beheer- en ontmantelingsfase te betalen.
- Een verplichtingschuif van – € 2,0 miljoen om de subsidie safety deal 2024 aan RVO te kunnen verstrekken.

De resterende bedragen worden verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

1 Veiligheid chemische stoffen

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2024 met € 2,2 miljoen toegenomen en cumulatief € 13,9 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit wordt met name veroorzaakt door:

2024:

- Eenerschikking binnen artikel 22 van € 0,7 miljoen voor opdrachten voor zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Het is voor een bijdrage aan college voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. De opdrachten zijn normstelling ZZS en persistente stoffen en kennis in de keten biociden.

2024 en verder:

- Eenerschikking binnen artikel 22 van € 1,0 miljoen in 2024 en daaropvolgend structureel € 2,4 miljoen voor de opdracht aan RIVM en RWS. Dit betreft de programmakosten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, veiligheid stoffen en onderzoeken IJmond.
- Een overboeking van het Klimaatfonds van € 0,6 miljoen in 2024 en cumulatief € 2,0 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit is voor het programma nucleaire veiligheid. Het gaat hier om middelen uit het Klimaatfonds voor de periode 2024-2030.
- De resterende bedragen worden verklaard door diverse kleine mutaties.

Bijdragen aan agentschappen

Het uitgavenbudget voor bijdrage aan agentschappen is in 2024 met € 1,3 miljoen toegenomen en in de daaropvolgende jaren jaarlijks met € 10,3 miljoen afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door:

2024 en verder:

- Eenerschikking binnen artikel 22 van € 1,3 miljoen in 2024 en daaropvolgend structureel – €10,3 miljoen voor de opdracht aan RIVM en RWS. Dit is voor de programmakosten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, veiligheid stoffen en onderzoeken IJmond.
- Eenerschikking binnen artikel 22 van structureel € 0,9 miljoen voor de opdracht aan RWS voor inwerkingtreding Omgevingswet.
- Ontvangst van de loonbijstelling van structureel € 1,0 miljoen.

3 Veiligheid bedrijven en transport

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2024 met € 15,9 miljoen afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door:

2024:

- Binnen de HXII begroting worden middelen vrijgemaakt voor een aantal opgaven op het domein van Luchtvaart, Ruimtevaart, NIS/CER2, de Omgevingswet, contributie EUMETSTAT, parlementaire enquête COVID en het Regeringsvliegtuig. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, waaronder het budget voor het Vergunningstelsel Toezicht en Handhaving (VTH) programma (€ 7,6 miljoen) en het programma omgevingsveiligheid (€ 0,4 miljoen). Zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).
- Een bedrag van € 3,8 miljoen is ingezet voor het aangaan en verlengen van inhuur voor VTH.
- Eenerschikking binnen artikel 22 van – € 3,0 miljoen voor de opdracht aan RIVM en RWS. Dit is voor de programmakosten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, veiligheid stoffen en onderzoeken IJmond.
- Een overboeking naar artikel 21 van – € 1,0 miljoen voor opdrachtverlening aan het Nederlands Normalisatie Instituut NNI voor normontwikkeling op het terrein van transportleidingen.
- De resterende – € 0,5 miljoen wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Bijdragen aan agentschappen

Het uitgavenbudget voor bijdrage aan agentschappen is in 2024 met € 2,6 miljoen en daaropvolgend structureel met € 9,2 miljoen toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door:

2024 en verder:

- Eenerschikking binnen artikel 22 van € 1,4 miljoen in 2024 en daaropvolgend structureel € 8,0 miljoen voor de opdracht aan RIVM en RWS. Dit is voor de programmakosten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, veiligheid stoffen en onderzoeken IJmond.
- Eenerschikking binnen artikel 22 van structureel € 0,7 miljoen voor de opdracht aan RWS voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.
- Ontvangst van de loonbijstelling van structureel € 0,4 miljoen.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletioire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer)

3.11 Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid art. 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	64.512	0	64.512	6.998	71.510	10.501	16.301	12.948	7.401	63.635
	Uitgaven	66.002	0	66.002	6.948	72.950	10.451	15.751	12.398	6.851	64.298
23.1	Meteorologie en seismologie	51.146	0	51.146	3.607	54.753	2.977	3.672	3.454	3.834	47.957
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>47.059</i>	<i>0</i>	<i>47.059</i>	<i>3.128</i>	<i>50.187</i>	<i>2.759</i>	<i>2.780</i>	<i>2.720</i>	<i>2.709</i>	<i>43.398</i>
	Waarvan bijdragen aan agentschap KNMI	47.059	0	47.059	3.128	50.187	2.759	2.780	2.720	2.709	43.398
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>4.087</i>	<i>0</i>	<i>4.087</i>	<i>479</i>	<i>4.566</i>	<i>218</i>	<i>892</i>	<i>734</i>	<i>1.125</i>	<i>4.559</i>
	Contributie WMO (HGIS)	905	0	905	173	1.078	0	0	0	0	905
	Contributie ECMWF (HGIS)	3.147	0	3.147	295	3.442	218	892	734	1.125	3.619
	Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	35	0	35	11	46	0	0	0	0	35
23.2	Aardobservatie	14.856	0	14.856	3.341	18.197	7.474	12.079	8.944	3.017	16.341
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>14.856</i>	<i>0</i>	<i>14.856</i>	<i>3.341</i>	<i>18.197</i>	<i>7.474</i>	<i>12.079</i>	<i>8.944</i>	<i>3.017</i>	<i>16.341</i>
	KNMI: Bijdrage voor Aardobservatie	14.856	0	14.856	3.341	18.197	7.474	12.079	8.944	3.017	16.341
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

De verplichtingen op artikel 23 nemen in 2024 toe met € 7,0 miljoen, en cumulatief met € 52,0 miljoen in de periode 2025-2029. Voor het overgrote deel hangt dit samen met de toename in kasbudget zoals hieronder toegelicht. Voor het overige betreft het een ophoging van het verplichtingen-budget op het artikel meteorologie en seismologie om het verplichtingen-budget gelijk te maken aan kasbudget, voor agentschapsbijdragen is dit een vereiste (€ 0,55 miljoen vanaf 2025).

Uitgaven

1 Meteorologie en seismologie

Bijdragen aan agentschappen

Per saldo is het kasbudget voor bijdragen aan agentschappen in 2024 toegenomen met € 3,1 miljoen, en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 13,7 miljoen.

De toename in 2024 wordt met name verklaard door de toedeling van de ontvangen loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 2,0 miljoen), aanvullende middelen voor de ontwikkeling en het onderhouden, beheren en up-to-date houden van een robuuste (efficiënter en veiliger) open data dienstverlening door het KNMI (€ 0,6 miljoen) en enkele kleinere mutaties die bij elkaar optellen tot €0,5 miljoen. Deze mutaties zijn structureel en verklaren daarmee ook de cumulatieve toename in het kasbudget voor de periode 2025-2029.

2 Aardobservatie

Bijdragen aan agentschappen

Per saldo is het kasbudget voor bijdragen aan agentschappen 2024 met € 3,3 miljoen toegenomen, en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 34,5 miljoen.

De toename wordt met name verklaard door aanvullend budget om de jaarlijkse contributies aan EUMETSAT te kunnen voldoen (€ 3,2 miljoen in 2024, cumulatief € 30,2 miljoen in de jaren 2025 t/m 2029). Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#). Voor het overige betreft het de toedeling van de prijsbijstelling (0,4 miljoen in 2024 en €1,8 miljoen in de jaren erna).

Ontvangsten

Op dit artikel worden geen ontvangsten geboekt.

3.12 Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid art. 24 Inspectie Leefomgeving en Transport (bedragen x € 1.000)

Art.		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	203.031	0	203.031	9.591	212.622	16.892	15.110	14.233	14.409	206.526
	Uitgaven	203.031	0	203.031	16.591	219.622	16.892	15.110	14.233	14.409	206.526
24.1	Personele uitgaven	181.399	0	181.399	15.166	196.565	16.249	14.562	13.788	14.285	200.980
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>181.399</i>	<i>0</i>	<i>181.399</i>	<i>15.166</i>	<i>196.565</i>	<i>16.249</i>	<i>14.562</i>	<i>13.788</i>	<i>14.285</i>	<i>200.980</i>
	Eigen personeel	157.393	0	157.393	13.006	170.399	12.325	12.362	12.188	12.685	163.715
	Externe Inhuur	24.006	0	24.006	2.160	26.166	3.924	2.200	1.600	1.600	37.265
24.2	Materiële uitgaven	21.632	0	21.632	1.425	23.057	643	548	445	124	5.546
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>21.632</i>	<i>0</i>	<i>21.632</i>	<i>1.425</i>	<i>23.057</i>	<i>643</i>	<i>548</i>	<i>445</i>	<i>124</i>	<i>5.546</i>
	ICT	246	0	246	0	246	0	0	0	0	138
	Bijdragen aan SSOs	56	0	56	10.000	10.056	0	0	0	0	0
	overige materiele uitgaven	21.330	0	21.330	- 8.575	12.755	643	548	445	124	5.408
	Ontvangsten	14.948	0	14.948	0	14.948	0	0	0	0	14.948

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Per saldo is het verplichtingenbudget met € 9,6 miljoen verhoogd in 2024 en cumulatief met € 75,0 miljoen) Dit komt met name door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. Daarnaast heeft eind 2023 een verplichtingenschuif plaatsgevonden om contracten met externe inzet en licenties te verlengen voor 2024 om te borgen dat specifieke kennis bij de ILT beschikbaar blijft en werkzaamheden niet vertragen. Het verplichtingen-kader is eind 2023 verhoogd met € 7,0 miljoen euro, wat leidt tot een verlaging in het verplichtingenkader 2024 van € 7,0 miljoen euro.

Uitgaven

1 Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven is verhoogd met € 16,6 miljoen en cumulatief € 73,2 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit wordt verklaard door de volgende mutaties:

2023 t/m 2029:

- Een bijdrage voor de Looncompensatie van € 10,9 miljoen in 2024 en cumulatief € 54,4 miljoen in de periode 2025 t/m 2029.

- Een bijdrage vanuit artikel 99 van € 2 miljoen in 2024 en cumulatief € 10 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit betreft de coalitie akkoord middelen voor het overheidsbrede programma Werk aan Uitvoering ter verbetering van de publieke dienstverlening, met als doel beter aan te sluiten op de verwachtingen en behoeften van mensen en bedrijven. Met deze tweede tranche zijn alle middelen verdeeld.
- Een optelling van extra middelen voor nieuwe taken voor de ILT van € 2,3 miljoen in 2024 en cumulatief € 10,4 miljoen in de periode 2025 t/m 2029.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.13 Artikel 25 Brede Doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid art. 25 Brede Doeluitkering (bedragen x € 1.000)

Art.		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	1.052.388	0	1.052.388	47.488	1.099.876	47.489	47.489	47.489	47.489	1.099.877
	Uitgaven	1.052.276	0	1.052.276	60.894	1.113.170	47.489	47.489	47.489	47.489	1.099.877
25.1	Brede doeluitkering	1.052.276	0	1.052.276	60.894	1.113.170	47.489	47.489	47.489	47.489	1.099.877
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.052.276</i>	<i>0</i>	<i>1.052.276</i>	<i>60.894</i>	<i>1.113.170</i>	<i>47.489</i>	<i>47.489</i>	<i>47.489</i>	<i>47.489</i>	<i>1.099.877</i>
	Overige bijdragen	1.052.276	0	1.052.276	60.894	1.113.170	47.489	47.489	47.489	47.489	1.099.877
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt per saldo met € 47,5 miljoen verhoogd in 2024 en cumulatief met € 237,4 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit komt met name door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. Daarnaast is in 2023 het verplichtingenbudget opgehoogd met € 13,4 miljoen om de BDU 2024 beschikking op tijd aan te kunnen gaan. In de 1e suppletoire begroting 2024 wordt hetzelfde budget afgeboekt in 2024.

Uitgaven

1 Brede Doeluitkering

Het budget wordt per saldo met € 60,9 miljoen verhoogd in 2024 en cumulatief met € 237,4 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit komt met name door:

2024:

- Een overboeking vanuit het Mobiliteitsfonds ter dekking van de BDU-beschikking 2024 voor Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en Vervoerregio Amsterdam (VRA) (€ 4,3 miljoen).
- Een overboeking vanuit het Mobiliteitsfonds ter dekking van de BDU-beschikking 2024 voor de planuitwerkingsfase van een aantal projecten (€ 9,1 miljoen).

2024-2029

- Met de 1ste suppletoire begroting is de loon en prijsbijstelling toegevoegd aan artikel 25 voor structureel € 47,5 miljoen per jaar.

3.14 Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid art. 26 Bijdrage Investeringsfondsen (bedragen x € 1.000)											
Art.		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen		11.533.634	- 28.400	11.505.234	- 1.332.794	10.172.440	- 9.791.498	540.381	767.291	632.090	31.377
Uitgaven		11.533.484	- 28.400	11.505.084	- 1.331.257	10.173.827	- 9.845.098	540.781	767.591	632.090	31.377
26.1 Bijdrage Mobiliteitsfonds		9.883.320	- 28.400	9.854.920	- 875.957	8.978.963	- 9.670.716	506.400	517.434	670.306	127.819
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>9.883.320</i>	<i>- 28.400</i>	<i>9.854.920</i>	<i>- 875.957</i>	<i>8.978.963</i>	<i>- 9.670.716</i>	<i>506.400</i>	<i>517.434</i>	<i>670.306</i>	<i>127.819</i>
	<i>Overige bijdragen</i>	<i>9.883.320</i>	<i>- 28.400</i>	<i>9.854.920</i>	<i>- 875.957</i>	<i>8.978.963</i>	<i>- 9.670.716</i>	<i>506.400</i>	<i>517.434</i>	<i>670.306</i>	<i>127.819</i>
26.2 Bijdrage Deltafonds		1.650.164	0	1.650.164	- 455.300	1.194.864	- 174.382	34.381	250.157	- 38.216	- 96.442
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>1.650.164</i>	<i>0</i>	<i>1.650.164</i>	<i>- 455.300</i>	<i>1.194.864</i>	<i>- 174.382</i>	<i>34.381</i>	<i>250.157</i>	<i>- 38.216</i>	<i>- 96.442</i>
	<i>Overige bijdragen</i>	<i>1.650.164</i>	<i>0</i>	<i>1.650.164</i>	<i>- 455.300</i>	<i>1.194.864</i>	<i>- 174.382</i>	<i>34.381</i>	<i>250.157</i>	<i>- 38.216</i>	<i>- 96.442</i>
Ontvangsten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Uitgaven

1. Bijdrage aan het Mobiliteitsfonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het Mobiliteitsfonds is in 2024 met € 876,0 miljoen afgenomen en in de periode 2025 t/m 2029 cumulatief met € 7.848,8 miljoen. Voor meer details wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds.

2. Bijdrage aan het Deltafonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het aan het Deltafonds is 2024 met €455,3 miljoen verlaagd en in de periode 2025 t/m 2029 cumulatief met € 24,5 miljoen verlaagd. Voor meer details wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Deltafonds.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 97 Algemeen Kerndepartement

Tabel 23 Budgettaire tabel artikel 97 Algemeen Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

Art.		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	49.995	0	49.995	9.917	59.912	2.644	2.385	2.533	5.587	48.701
	Uitgaven	48.709	0	48.709	11.969	60.678	2.662	2.403	2.533	1.818	48.851
97.1	Algemeen departement	48.709	0	48.709	8.966	57.675	2.662	2.403	2.533	1.818	48.851
	<i>Opdrachten</i>	<i>35.456</i>	<i>0</i>	<i>35.456</i>	<i>8.129</i>	<i>43.585</i>	<i>2.641</i>	<i>2.406</i>	<i>2.663</i>	<i>1.950</i>	<i>35.886</i>
	van A naar Beter	1.735	0	1.735	48	1.783	48	48	45	45	1.780
	Externe juridische advisering	1.936	0	1.936	52	1.988	54	53	51	49	1.731
	Onderzoeken PBL	2.841	0	2.841	993	3.834	83	83	72	72	2.527
	Onderzoeken ANVS	4.476	0	4.476	56	4.532	131	131	132	129	4.534
	DCC	8.899	0	8.899	0	8.899	0	0	0	0	8.588
	Regeringsvliegtuig	9.859	0	9.859	7.364	17.223	319	318	318	317	9.964
	Overige opdrachten	5.710	0	5.710	– 384	5.326	2.006	1.773	2.045	1.338	6.762
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>388</i>	<i>0</i>	<i>388</i>	<i>– 359</i>	<i>29</i>	<i>– 359</i>	<i>– 359</i>	<i>– 482</i>	<i>– 482</i>	<i>10</i>
	Overige subsidies	388	0	388	– 359	29	– 359	– 359	– 482	– 482	10
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>12.865</i>	<i>0</i>	<i>12.865</i>	<i>380</i>	<i>13.245</i>	<i>380</i>	<i>356</i>	<i>352</i>	<i>350</i>	<i>12.955</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	3.191	0	3.191	0	3.191	0	0	0	0	3.138
	Bijdrage aan agentschap KNMI	237	0	237	9	246	9	9	9	9	242
	Overige bijdragen	9.437	0	9.437	371	9.808	371	347	343	341	9.575
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>816</i>	<i>816</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Overige bijdragen	0	0	0	816	816	0	0	0	0	0
97.3	Testen reizigers	0	0	0	3.003	3.003	0	0	0	0	0
	<i>Opdrachten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.003</i>	<i>3.003</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Testen COVID-19	0	0	0	3.003	3.003	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	1.101	0	1.101	1.000	2.101	0	0	0	0	1.380

Toelichting

In aansluiting op de ontwerp-begrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 97 is in 2024 met € 9,9 miljoen toegenomen en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 18,7 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. Het verschil is voornamelijk het gevolg van overlopende kasmiddelen voor COVID (€ 2,1 miljoen 2024) en 2 verplichtingenophogingen voor het gelijktrekken met de kasbudgetten correcties (€ 3,8 miljoen in 2028 en 2029).

Uitgaven

1 Algemeen departement

Opdrachten

2024:

- Regeringsvliegtuig: het budget is ogehoogd om de toegenomen exploitatiekosten (o.a. onderhoud, personeel, brandstof) te kunnen dekken (€ 7,0 miljoen) Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#);
- Strooizout Oekraïne (HGIS): Nederland heeft in 2023 toegezegd 45 miljoen kilo strooizout te doneren aan Oekraïne. In 2024 zal nog een factuur voor het transport van het strooizout betaald moeten worden € 0,8 miljoen;
- Uitgaven PBL voor EU projecten: ACHIEVE, BIO-Agora, ECEMF, ELEVATE, ForestPaths, LAMASUS, NaturaConnect € 1 miljoen;
- Bijdrage vanuit centraal budget art 97, algemeen departementale aangelegenheden, aan FM-Haaglanden (Rijksbrede SSO), ter verbetering van de werkomgeving (-€ 0,7 miljoen);
- Voor het jubileum van de Koninklijke Nederlandse reddingsmaatschappij wordt een bijdrage geleverd voor de historische zeilvoet. vanuit artikel 97 naar artikel 18 maritieme zaken (-€ 0,5 miljoen);
- Diverse (-€ 0,3 miljoen).

2024 en verder:

- Toegewezen loon-en prijsbijstelling 2024 (2024 € 1,2 miljoen, 2025 € 1,2 miljoen, 2026 € 1,1 miljoen, 2027 € 1,1 miljoen, 2028 € 1,1 miljoen, 2029 € 1,1 miljoen);
- Overboeking vanuit het KF voor het programma nucleaire veiligheid voor de periode 2024-2030 (2024 € 0,8 miljoen, 2025 € 1,8 miljoen, 2026 € 1,6 miljoen, 2027 € 1,7 miljoen, 2028 € 1,0 miljoen, 2029 € 1,0 miljoen, 2030 € 1,0 miljoen).

3 COVID-19 Testen reizen

Per saldo is het kasbudget voor opdrachten op het COVID-19 testen reizen in 2024 met € 3,0 miljoen verhoogd. Dit komt door de generaal ontvangen middelen voor de COVID-directie om aan overlopende opdrachten te kunnen voldoen.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 betreft EU ontvangsten van PBL voor de projecten: ACHIEVE, BIO-Agora, ECEMF, ELEVATE, ForestPaths, LAMASUS, NaturaConnect.

Wettelijke grondslag subsidieverlening

In de begroting is ook rekening gehouden met de subsidie Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling. Deze uitgaven hangen samen met subsidies die IenW verstrekt. In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in regel 1 een bedrag van maximaal €54.000 aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2024 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de mogelijke

verlening van een subsidie voor de Praktijkleerstoel Gebiedsontwikkeling aan de Technische Universiteit Delft. Jaarlijks (in 2024, 2025 en 2026) zal een voorschot worden verleend van €18.000. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht. Hiervoor wordt bij VJN een verplichtingenmutatie uitgevoerd vanuit 2025 en 2026 om de verplichting meerjarig vast te kunnen leggen.

4.2 Artikel 98 Apparaatuitgaven Kerndepartement

Tabel 24 Budgettaire tabel artikel 98 Apparaatuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	458.464	0	458.464	52.211	510.675	37.319	33.782	23.227	24.774	420.321
	Uitgaven	467.459	0	467.459	44.899	512.358	41.153	38.002	24.732	22.647	420.383
98.1	Personele uitgaven	335.890	0	335.890	51.988	387.878	34.081	24.041	21.291	19.250	301.527
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>335.890</i>	<i>0</i>	<i>335.890</i>	<i>51.988</i>	<i>387.878</i>	<i>34.081</i>	<i>24.041</i>	<i>21.291</i>	<i>19.250</i>	<i>301.527</i>
	Eigen personeel	300.694	0	300.694	31.009	331.703	26.439	22.248	20.273	20.073	289.116
	Externe inhuur	31.684	0	31.684	20.979	52.663	9.642	3.793	3.018	1.177	10.888
	Overige personele uitgaven	3.512	0	3.512	0	3.512	- 2.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000	1.523
98.2	Materiële uitgaven	131.569	0	131.569	- 7.089	124.480	7.072	13.961	3.441	3.397	118.856
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>131.569</i>	<i>0</i>	<i>131.569</i>	<i>- 7.089</i>	<i>124.480</i>	<i>7.072</i>	<i>13.961</i>	<i>3.441</i>	<i>3.397</i>	<i>118.856</i>
	ICT	45.243	0	45.243	- 6.150	39.093	3.732	10.651	1.579	1.579	35.092
	Bijdrage aan SSO's	61.013	0	61.013	3.937	64.950	1.946	1.895	1.895	1.895	60.612
	Overige materiële uitgaven	25.313	0	25.313	- 4.876	20.437	1.394	1.415	- 33	- 77	23.152
	Ontvangsten	5.627	0	5.627	- 900	4.727	- 900	- 900	- 900	- 900	4.251

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 98 is in 2024 met € 52,2 miljoen toegenomen en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 144,2 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. Het verschil is voornamelijk het gevolg van (eerdere) verplichtingschuiven van 2025 t/m 2028 naar 2024 (€ 5,4 miljoen) voor verlenging van het contract voor programmabeheersing onder de raamovereenkomst voor Advies- en Ingenieursdiensten (BADI-1). Dit t.b.v. de programma's Vrachtwagenheffing en Tijdelijke Tolheffing. Daarnaast een kasschuif van 2024 (-€ 2,0 miljoen) naar 2025 (€ 0,9 miljoen) en 2026 (€ 1,1 miljoen) voor project Pallas, waarvan de verplichtingen al in eerdere jaren zijn aangegaan. Tevens heeft in 2028 en 2029 een correctie op de verplichtingen plaatsgevonden om deze gelijk te trekken met de kasbudgetten op Ontwerpbegroting 2024 (€ 2,2 miljoen).

Uitgaven

98.01 Personele uitgaven

Per saldo is het kasbudget voor personele uitgaven in 2024 met € 52,0 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 118,1 miljoen. Dit komt met name door de onderstaande mutaties:

De hogere uitgaven voor eigen personeel is met name het gevolg van:

2024:

- Herschikking vanuit inhuur t.b.v. Programma Omgeving Luchthaven Schiphol (POLS) (€ 0,5 miljoen);
- Overboekingen vanuit het Mobiliteitsfonds ten behoeve van capaciteitsinzet Openbaar Vervoer en Spoor (OVS) (€ 0,7 miljoen);
- Herschikking/verdeling centrale middelen vanuit Materieel naar de directies in het kader van de Banenafpraak (€ 0,7 miljoen);
- De NGF-middelen die in 2023 niet tot besteding zijn gekomen, worden toegevoegd aan het budget van 2024 (€ 1,5 miljoen);
- Toegekende Eindejaarsmarge a.g.v. overlopende facturen uit 2023 € 3,1 miljoen;
- Overboeking uit het KF voor de uitvoering van de Kabinets ambitie nucleair voor het langer openhouden van de kerncentrale Borssele en de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Dit voor de inzet van 3 fte's voor 2024 en projectkosten € 0,4 miljoen;

2024 t/m 2025:

- Overboekingen vanuit het Mobiliteitsfonds ten behoeve van capaciteitsinzet voor de Vrachtwagenheffing 2024 (€ 2,3 miljoen) en 2025 (€ 3,1 miljoen), Tijdelijke Tolheffing 2024 (€ 0,7 miljoen) en 2025 (€ 0,3 miljoen).

2024 t/m 2026

- Eerder ontvangen middelen van EZK voor Nationaal KlimaatPlatform bestaan deels uit personele kosten en deels uit opdrachten door anderen en moeten dus worden herschikt naar Materiele uitgaven (-€ 1 miljoen per jaar).
- Kasschuif: ontvangsten van Pallas voor de vergunningverlening zijn vorig jaar niet gedesaldeerd met de begrotingsvoorstellen van ANVS. Deze middelen worden via een kasschuif in het juiste ritme geschoven (2024 – € 2,1 miljoen, 2025 € 0,9 miljoen, 2026 € 1,2 miljoen).

2024 t/m 2028

- Correctie naar art 14 DGMO voor eerder te veel overgeboekt NGF-middelen naar apparaat (- € 0,8 miljoen per jaar);
- Kas- en verplichtingenschuif van 2025 tm 2027 naar 2024 en 2028 t.b.v. Maritiem om kas- en verplichtingenritme beter te laten aansluiten (2024 € 1 miljoen, 2025 – € 0,1 miljoen, 2026 – € 0,6 miljoen, 2027 – € 0,7 miljoen, 2028 € 0,4 miljoen).

2024 en verder:

- Overboekingen naar art 24 (ILT) voor de invulling van het Basis op Orde scenario voor de Maritieme Autoriteit (- € 0,7 miljoen jaarlijks);
- Overboekingen vanuit art 21 naar apparaat t.b.v. voor de uitvoering van diverse klimaatmaatregelen in het kader van de nationale klimaatopgave van 55% CO₂-reductie in 2030 en de versnelling van de transitie naar circulaire plasticetens. Het gaat hierbij om middelen die eerder zijn ontvangen vanuit het Klimaatfonds (2024 € 1,3 miljoen, 2025 en 2026 € 1,4 miljoen en 2027 t/m 2030 1,1 miljoen per jaar);
- Omdat steeds meer interne dienstverlening binnen de Bestuurskern wordt ondergebracht bij Rijksbrede sso's of d.m.v. structurele budgetoverboekingen worden verrekend is een centraal budget niet meer noodzakelijk (-€ 0,9 miljoen per jaar structureel);

- Steeds meer opdrachten worden met eigen personeel uitgevoerd i.p.v. opdrachten (Materieel) daarom is een herschikking noodzakelijk vanuit overige materiele middelen (€ 0,5 miljoen per jaar structureel);
- Toegewezen Loon-en Prijsbijstelling 2024 (2024 € 20,3 miljoen, 2025 € 18,4 miljoen, 2026 € 18,0 miljoen, 2027 € 16,9 miljoen, 2028 € 16,6 miljoen, 2029 € 16,2 miljoen);
- Overboeking vanuit het KF voor het programma nucleaire veiligheid voor de periode 2024-2030 (2024 € 3,1 miljoen, 2025 € 3,9 miljoen, 2026 € 3,6 miljoen, 2027 € 3,7 miljoen, 2028 € 3,5 miljoen, 2029 € 3,6 miljoen, 2030 € 3,4 miljoen).

2025 en verder:

- Overboekingen vanuit het Mobiliteitsfonds voor project Digitale Transport Strategie (€ 0,5 miljoen per jaar 2025 tm 2028);
- Vanuit de aanvullende post bij Financiën wordt extra budget ontvangen voor de stikstofopgave (2025 € 0,4 miljoen en 2025 tm 2028 € 0,2 miljoen per jaar).
- Vanuit het Klimaatfonds wordt budget ontvangen voor verduurzaming van de zeevaart en inzet van waterstof voor de binnenvaart. Hiervoor wordt extra personeel ingezet (2025 tm 2028 € 0,5 miljoen en 2029 € 0,9 miljoen).

De hogere inhuur is met name het gevolg van:

2024:

- Overboeking vanuit art 22 voor het aangaan en verlengen van inhuur ten behoeve van het Vergunningstelsel Toezicht en Handhaving (VTH) (€ 3,7 miljoen);
- Bijdrage van RWS aan de Vernieuwing/migratie SAP (€ 3,5 miljoen);
- Overboeking vanuit het Deltafonds betreffende inhuur voor Cybersecurity (€ 0,8 miljoen);
- Herschikking vanuit ICT t.b.v. capaciteitsinzet voor het project Horizon (Datamanagement) (€ 2,5 miljoen);
- De NGF-middelen die in 2023 niet tot besteding zijn gekomen, worden toegevoegd aan het budget van 2024 (€ 0,6 miljoen);
- Inhuur t.b.v. parlementaire enquête voor de COVID reizigerstesten (€ 0,2 miljoen);
- Toegekende Eindejaarsmarge voor overlopende factureringen o.a. voor het nieuwe bedrijfvoeringssysteem en inhuur procesmanager € 2,7 miljoen;
- COVID: middelen voor de COVID-directie die nodig zijn om aan overlopende opdrachten uit voorgaande jaren te kunnen voldoen € 0,1 miljoen.

2024 en 2025:

- Extra inzet voor project Herstel en Veerkrachtplan (HVP) (2024 € 0,5 miljoen, 2025 € 0,4 miljoen);
- Extra inzet op luchtvaart (2024 € 2,4 miljoen en 2025 € 1,9 miljoen).

2024 t/m 2028

- Overboekingen van gereserveerde gelden vanuit het Mobiliteitsfonds voor Vrachtwagenheffing en Tijdelijke Tolheffing 2024 (€ 1,1 miljoen), 2025 (€ 4,6 miljoen), 2026 (€ 1,5 miljoen), 2027 (€ 1,5 miljoen) en 2028 (€ 0,1 miljoen).

2024 en verder:

- Overboekingen van art 97 Directie Communicatie (DCO) en Directoraat generaal Water en Bodem zijn gezamenlijk opdrachtgever voor Programma Ons Water. DCO financiert een deel van de capaciteit die extern wordt ingehuurd. DCO heeft budget Ons Water op het programma-artikel 97 staan. Hiervoor wordt structureel budget overgeheveld (€ 0,3 miljoen per jaar);
- Toegekende loon- en prijsbijstelling 2024 (2024 € 1,7 miljoen, 2025 €1,1 miljoen, 2026 € 0,8 miljoen, 2027 € 0,6 miljoen, 2028 € 0,5 miljoen), 2029 € 0,4 miljoen.

De lagere uitgaven Postactieven is met name het gevolg van:

2025 en verder:

Binnen de HXII begroting worden middelen vrijgemaakt voor een aantal opgaven op het domein van Luchtvaart, Ruimtevaart, NIS/CER2, de Omgevingswet, contributie EUMETSTAT, parlementaire enquête COVID en het Regeringsvliegtuig. Hiervoor is dekking gevonden binnen verschillende begrotingsposten, waaronder het budget voor een compensatieregeling die aflopend is (- € 2,0 miljoen per jaar). Zie voor een verdere toelichting het [Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties](#).

98.02 Materiële uitgaven

Per saldo is het kasbudget voor materiële uitgaven in 2024 met € 7,1 miljoen verlaagd en cumulatief in de periode 2025 t/m 2029 met € 31,4 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onderstaande mutaties:

De afname van uitgaven aan ICT betreft voornamelijk:

2024:

- Herschikking naar externe inhuur t.b.v. capaciteitsinzet voor het project Horizon (Datamanagement) -(€ 2,5 miljoen);
- Overboeking vanuit het Mobiliteitsfonds. Met deze mutatie wordt het aandeel van RWS voor Vernieuwing SAP bijgedragen (€ 3,6 miljoen);
- Toegekende Eindejaarsmarge voor overlopende factureringen o.a voor ontwikkeling nieuw bedrijfsvoeringssysteem en dienstverlening ATOS € 1,4 miljoen.

2024 en verder:

- Overboeking vanuit art 99 t.b.v. Werk aan uitvoering ANVS; Verbeteren duurzame inzetbaarheid digitale dienstverlening en verbeteren online dienstverlening aan burgers en bedrijven 2024 (€ 0,9 miljoen), 2025 (€ 0,7 miljoen), 2026 e.v. structureel (€ 0,4 miljoen);
- Herschikking vanuit overig materieel PBL t.b.v. hogere ICT-kosten door o.a. de jaarlijkse indexaties door Campus en andere dienstverleners (€ 0,8 miljoen);
- Toegekende Loon- en Prijsbijstelling 2024 en verder € 0,4 miljoen;
- Kasschuiven: voor project Horizon (content management) a.g.v. vertraagde aanbesteding (2024 – € 9,8 miljoen, 2025 € 1,9 miljoen, 2026 € 7,9 miljoen) en voor uitgaven t.b.v. staatgeheime stukken (ANVS) a.g.v. vertraagde start aanpassingen aan het gebouw Koningskade (2024 – € 1,2 miljoen, 2026 € 1,2 miljoen).

Toename Bijdrage rijksbrede sso's

2024:

- Toename van de bijdrage voor Centrale kosten EC-OenP (€ 0,3 miljoen);

- Bijdrage vanuit centraal budget art 97, algemeen departementale aangelegenheden, aan FM-Haaglanden, ter verbetering van de werkomgeving (€ 0,7 miljoen).

2024 en verder:

- Overboeking naar BZK voor naheffing kosten P-Direkt a.g.v. de groei van het verzorgingsgebied 'IenW' (- € 0,2);
- Afbouw van externe inhuur door PBL naar Bijdrage rijksbrede sso's (€ 0,2 miljoen);
- Toegekende Loon- en Prijsbijstelling 2024 en verder (€ 1,9 miljoen).

Lagere uitgaven Overig materieel overwegend als gevolg van:

2024:

- Herschikking/verdeling centrale gereserveerde middelen vanuit Materieel naar de directies in het kader van de Banenafsprak (- € 0,7 miljoen Bestuurskern, KNMI – € 0,1 miljoen, ILT – € 0,6 miljoen en RWS – € 5,1 miljoen);
- Bijdrage vanuit art 11 t.b.v. Noordzeeoverleg (NZO/NZA) (€ 0,4 miljoen);

2024 t/m 2026:

- Overboeking vanuit art 99 t.b.v. Werk aan uitvoering ANVS; Verbeteren duurzame inzetbaarheid digitale dienstverlening en verbeteren online dienstverlening aan burgers en bedrijven 2024 (€ 0,2 miljoen), 2025 (€ 0,2 miljoen), 2026 (€ 0,2 miljoen);
- Eerder ontvangen middelen van EZK voor Nationaal KlimaatPlatform bestaan deels uit personele kosten en deels uit opdrachten door anderen hiervoor wordt herschikt vanuit personele uitgaven (€ 1 miljoen per jaar 2024 t/m 2026).

2024 en verder:

- Steeds meer opdrachten worden met eigen personeel uitgevoerd i.p.v. opdrachten (Materieel) daarom is een herschikking noodzakelijk naar eigen personeel (-€ 0,5 miljoen per jaar structureel);
- Herschikking naar ICT t.b.v. hogere ICT-kosten PBL door o.a. de jaarlijkse indexaties door Campus en andere dienstverleners (-€ 0,8 miljoen);
- Toegekende loon- en prijsbijstelling 2024 (2024 € 1,4 miljoen, 2025 € 1,0 miljoen, 2026 € 1,0 miljoen, 2027 € 0,9 miljoen, 2028 € 0,9 miljoen, 2029 € 1 miljoen);
- Overboeking vanuit het KF voor het programma nucleaire veiligheid voor de periode 2024-2030 (2024 € 0,2 miljoen, 2025 t/m 2030 € 0,3 miljoen, per jaar);

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2024 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld

Tabel 25 Artikel 99 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Art.		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	8.107	0	8.107	387.610	395.717	390.686	375.337	360.260	344.073	380.116
	Uitgaven	7.800	0	7.800	382.715	390.515	390.686	375.337	360.260	344.073	380.116
99.1	Nog Onverdeeld	7.800	0	7.800	382.715	390.515	390.686	375.337	360.260	344.073	380.116
	<i>Nog te verdelen</i>	<i>7.800</i>	<i>0</i>	<i>7.800</i>	<i>382.715</i>	<i>390.515</i>	<i>390.686</i>	<i>375.337</i>	<i>360.260</i>	<i>344.073</i>	<i>380.116</i>
	<i>Nog te verdelen</i>	<i>7.800</i>	<i>0</i>	<i>7.800</i>	<i>382.715</i>	<i>390.515</i>	<i>390.686</i>	<i>375.337</i>	<i>360.260</i>	<i>344.073</i>	<i>380.116</i>
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt in 2024 met € 387,6 miljoen opgehoogd en cumulatief met € 1.850,5 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. Dit komt met name door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Nominaal en onvoorzien

Het uitgavenbudget wordt in 2024 met € 382,7 miljoen opgehoogd en cumulatief met € 1.850,5 miljoen in de periode 2025 t/m 2029.

2024 t/m 2029:

- Dit komt met name door de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 van de fondsen voor € 380,5 miljoen in 2024 en € 1871,1 miljoen in de periode 2025 t/m 2029. De toegevoegde loon- en prijsbijstelling wordt bij de ontwerpbegroting 2025 toebedeeld aan de diverse artikelen binnen het Mobiliteitsfonds en Deltafonds.
- Tevens is de loon- en prijsbijstelling en eindejaarsmarge toegevoegd aan de hoofdstuk XII begroting, maar dit is gelijk vanuit artikel 99 verdeeld over de diverse beleidsartikelen.

2025:

- Tot slot is er € 4,4 miljoen overgeboekt vanuit het ministerie van BZ voor de kosten die door lenW worden gemaakt voor de organisatie van de NAVO top in 2025. De middelen worden bij de ontwerpbegroting 2025 overgeboekt naar de juiste artikelen.

Ontvangsten

Op dit artikel worden geen ontvangsten geboekt.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Rijkswaterstaat

Tabel 26 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap RWS Suppletoire begroting 2024 (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet	3.559.455	157.767	3.717.222
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>3.312.661</i>	<i>38.696</i>	<i>3.351.357</i>
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	<i>95.417</i>	<i>15.107</i>	<i>110.524</i>
<i>waarvan omzet derden</i>	<i>221.439</i>	<i>43.944</i>	<i>265.383</i>
<i>waarvan saldo op ontvangen bijdragen exploitatie en onderhoud</i>	<i>– 183.444</i>	<i>125.383</i>	<i>– 58.061</i>
<i>waarvan saldo op ontvangen bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>113.382</i>	<i>– 65.363</i>	<i>48.019</i>
Rentebaten	46.172	23.298	69.470
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	3.607.127	181.065	3.788.192
Lasten			
Apparaatskosten	1.473.123	26.622	1.499.745
- Personele kosten	1.126.870	30.085	1.156.955
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>1.057.498</i>	<i>28.963</i>	<i>1.086.461</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>69.372</i>	<i>1.122</i>	<i>70.494</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
- Materiele kosten	346.253	– 3.463	342.790
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>46.983</i>	<i>– 1.147</i>	<i>45.836</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>67.848</i>	<i>– 719</i>	<i>67.129</i>
<i>waarvan overige materiele kosten</i>	<i>231.422</i>	<i>– 1.597</i>	<i>229.825</i>
Externe Productkosten	2.101.059	154.834	2.255.893
Rentelasten	2.936	– 1.041	1.895
Afschrijvingskosten	20.359	– 1.438	18.921
- Materieel	20.199	– 1.438	18.761
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>4.609</i>	<i>808</i>	<i>5.417</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>15.590</i>	<i>– 2.246</i>	<i>13.344</i>
- Immaterieel	160	0	160
Overige lasten	8.000	0	8.000
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>8.000</i>	<i>0</i>	<i>8.000</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal lasten	3.605.477	178.977	3.784.454
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	1.650	2.088	3.738
Agentschapsdeel Vpb-lasten	130	0	130
Saldo van baten en lasten	1.520	2.088	3.608
Dotatie aan reserve Rijksrederij	1.520	2.088	3.608
Te verdelen resultaat	0	0	0

Toelichting

Baten

Omzet

Omzet moederdepartement

De hogere omzet moederdepartement ten opzichte van de begroting 2024 € 38,7 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Overheveling van budget uit Aanleg en Vervanging en Renovatie ten behoeven van de overdracht van zij-objecten Hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl (€ 14,4 miljoen);
- Programmamiddelen voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2024 voor de water en bodemopgaven. Dit onderzoeksprogramma wordt uitgevoerd onder de Subsidieregeling Instituten voor Toegepast Onderzoek (SITO-regeling) (€ 12,2 miljoen);
- Apparaatsmiddelen voor de extra capaciteit die RWS levert in het kader van beleidsondersteuning en advisering (BOA). Dit betreft alle advieswerkzaamheden die RWS uitvoert in opdracht van IenW (€ 7,6 miljoen);
- Bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) aan het programma Windenergie op zee (€ 3 miljoen). RWS werkt samen met EZK aan het realiseren van de doelstelling in de Routekaart windenergie op zee 2030;
- Bijdrage van RWS aan het programma Vernieuwing SAP (– € 7 miljoen)
- Het restant betreft verschillende mutaties kleiner dan € 5,0 miljoen.

Omzet overige departementen

De hogere omzet overige departementen ten opzichte van de begroting 2024 € 15,1 miljoen is met name veroorzaakt door de verschuiving van de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet van 2023 naar 2024. RWS ontwikkelt het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) in opdracht van BZK. Met de verschuiving van de inwerkingtredingdatum blijft het project langer in de ontwikkelfase, waarbij de verwachting was dat DSO nu al in de beheerfase zou zitten. Als gevolg hiervan zullen de opbrengsten in 2024 hoger zijn dan bij het opstellen van de begroting 2024 werd verwacht. Daarnaast verwacht RWS ook een hogere realisatie van het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER).

Omzet derden

Ten opzichte van de begroting 2023 neemt de omzet derden toe met € 43,9 miljoen. Dit is met name veroorzaakt door toename van de energie opbrengsten voor Maasvlakte 2 (€ 35 miljoen) die vanaf 2023 door RWS worden ontvangen. Dit was niet in de begroting 2024 opgenomen. Tegenover deze opbrengsten staan beheerkosten van het windmolenpark. Het positieve saldo is ter dekking van de reguliere energielasten van RWS. Daarnaast een hogere opbrengst op het verhalen van kosten door schade-rijdingen en schadevaringen (€ 6,0 miljoen). Het restant betreft mutaties kleiner dan € 5 miljoen.

Saldo op ontvangen bijdragen

In navolging van de aanbeveling uit het rapport doorlichting agentschap Rijkswaterstaat (2021) en toezegging aan de Tweede Kamer over het gebruik en de naamgeving van de balanspost Nog Uit Te Voeren Werkzaamheden (NUTW) zijn de afspraken over het gebruik van de NUTW post opnieuw geformaliseerd. Hierbij is besloten de NUTW te splitsen in een post gerelateerd de bekostiging van de maatregelen ten behoeve van het Basis KwaliteitsNiveau (BKN) voor Exploitatie en Onderhoud en een post voor overige werkzaamheden gefinancierd vanuit EPK-BLS, respectievelijk «Saldo op ontvangen bijdragen exploitatie en onderhoud» en Saldo op ontvangen bijdragen voor te verlenen diensten».

Saldo op ontvangen bijdragen voor exploitatie en onderhoud

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven die samenhangen met afspraken over het Basis Kwaliteitsniveau (BKN). De huidige prognose geeft het beeld dat RWS meer opdrachten in de markt kan zetten dan het aan opbrengsten ontvangt. Op basis daarvan is het de verwachting dat het saldo € 125,4 miljoen minder zal toenemen, ten opzichte van de begroting 2024.

Saldo op ontvangen bijdragen voor te verlenen diensten

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven in het kader van planstudies, Caribisch Nederland, werken voor en met partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN behoren en overige opdrachten. De huidige prognose geeft het beeld dat RWS meer opdrachten heeft gekregen dan werd verwacht bij het opstellen van de begroting 2024, terwijl de uitvoering van die opdrachten deels verder in de tijd ligt, waardoor de uitvoering in 2024 lager uitkomt. Als gevolg hiervan is het de verwachting dat het saldo € 65,4 miljoen minder zal afnemen ten opzichte van die begroting.

Rentebaten

Rentebaten zijn het gevolg van de gestegen rentepercentages sinds 2022, ter bestrijding van de inflatie. Deze stijging van het rentepercentage heeft zich ook voorgedaan na het opstellen van de begroting 2024, hetgeen een toename van de verwachte rentebaten verklaart. Het gaat hier om stijging van 2,9% naar 3,9%. RWS ontvangt rente op de rekening-courant verhouding met het ministerie van Financiën. Deze rentebaten worden ingezet om de misgelopen IBOI op het saldo op ontvangen bijdragen deels te compenseren.

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

De personele kosten bestaan uit de kosten van het eigen personeel en de kosten van de ingehuurd capaciteit voor de uitvoering van kerntaken. Dat de personele kosten zijn toegenomen ten opzichte van de begroting 2024 komt met name door extra capaciteit in het kader van beleidsondersteuning en advisering (BOA), Werken aan Uitvoering en de instroom in het kader van de banenafpraak arbeidsbeperkten.

De hogere inhuur ten opzichte van de begroting is met name het gevolg, krapte op de arbeidsmarkt waardoor RWS, gezien de productieopgave, een hoger beroep op inhuur moet doen dan werd ingeschat bij het opstellen van de begroting.

Externe Productkosten

De hogere externe productkosten ten opzichte van de begroting 2024 ad. € 154,8 miljoen is met name het gevolg van het inpassen van de herstelkosten voor de Prinses Margriettunnel. Daarnaast stijgen de kosten door de uitvoering van het kennisprogramma Water en Bodem 2024, programma OER, opdrachten voor het Nationaal Dataportaal Wegverkeer en toename van kosten als gevolg van schaderijdingen en schadevaringen. Voor meer informatie bij deze posten wordt verwezen naar de toelichting onder Omzet.

Rentelasten

De rentelasten zijn met – € 1 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit is met name het gevolg van een lagere realisatie op investeringen in 2023. Hierdoor zijn de rentelasten in 2024 lager dan verwacht.

Afschrijvingskosten

Ten opzichte van de begroting zijn de afschrijvingskosten naar beneden bijgesteld (- € 1,4 miljoen) als gevolg van de lagere realisatie van investeringen in 2023. Dit kent een doorwerking in de afschrijvingskosten in 2024.

Overige lasten

Dotatie aan reserve Rijksrederij

Het verschil tussen de doorbelaste rente en afschrijvingskosten voor de vaartuigen van de Rijksrederij op basis van vervangingswaarde (waarop de tarieven worden gebaseerd) en de afschrijvings- en rentekosten (waarop de vaartuigen worden gewaardeerd) is met € 2 miljoen naar boven bijgesteld. Van het totaal ad. € 11,6 miljoen wordt naar verwachting € 3,6 miljoen gedoteerd aan de reserve Rijksrederij, bestemd voor de aanschaf van nieuwe vaartuigen en € 8,0 miljoen aan de voorziening groot onderhoud vaartuigen, bestemd voor groot, levensduur verlengend, onderhoud.

Tabel 27 Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap Rijkswaterstaat. Eerste suppletoire begroting 2024 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening courant RHB 1 januari 2024	1.640.942	35.922	1.676.864
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	3.677.189	121.045	3.798.234
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 3.577.248	- 180.415	- 3.757.663
2 Totaal operationele kasstroom	99.941	- 59.370	40.571
Totaal investeringen (-/-)	- 59.913	3.890	- 56.023
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 59.913	3.890	- 56.023
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 17.940	2.216	- 15.724
Beroep op leenfaciliteit (+)	56.918	- 3.696	53.222
4. Totaal financieringskasstroom	38.978	- 1.480	37.498
5. Rekening courant RHB 31 december 2024 (=1+2+3+4)	1.719.948	- 21.038	1.698.910

Toelichting

Rekening courant RHB 1 januari 2024

Dit is de mutatie naar de werkelijke stand per 1-1-2024. Voor een uitgebreide toelichting zie het jaarverslag 2023.

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De hogere ontvangsten operationele kasstroom ten opzichte van de begroting (€ 121,0 miljoen) worden met name veroorzaakt door de hogere ontvangsten van het moederdepartement, overige departementen, derden en de verwachte rentebaten. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Omzet» en «Rentebaten».

De hogere uitgaven operationele kasstroom ten opzichte van de begroting (€ 180,4 miljoen) worden met name veroorzaakt door de hogere externe productkosten. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Externe productkosten».

Investeringskasstroom

Hieronder vallen de investeringen in nieuwe en bestaande activa en de boekwaarden, boekwinsten en boekverliezen van de verschrootte en verkochte vaste activa.

Ten opzichte van de begroting zijn de investeringen naar beneden bijgesteld (- € 3,9 miljoen).

Financieringskasstroom

Hieronder vallen alle geldstromen die te relateren zijn aan de financiering van RWS.

De lagere aflossing op leningen is het gevolg van lagere investeringen in 2023, die een doorrekening kent in 2024 (- € 2,2 miljoen).

Het lagere beroep op de leenfaciliteit ten opzichte van de begroting (- € 3,7 miljoen) is het gevolg van de hierboven genoemde lagere investeringen.

5.2 Agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Tabel 28 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap KNMI Suppletoire begroting 2024 (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
Baten			
- Omzet	105.908	9.793	115.701
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	71.752	7.961	79.713
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	3.596	1.954	5.550
<i>waarvan omzet derden</i>	30.560	- 122	30.438
Rentebaten	-	1.000	1.000
Vrijval voorzieningen	-	-	-
Bijzondere baten	-	-	-
Totaal baten	105.908	10.793	116.701
Lasten			
Apparaatskosten	88.839	5.108	93.947
- Personele kosten	56.349	4.032	60.381
<i>waarvan eigen personeel</i>	48.898	4.106	53.004
<i>waarvan inhuur externen</i>	7.397	- 75	7.322
<i>waarvan overige personele kosten</i>	54	-	54
- Materiële kosten	32.490	1.077	33.567
<i>waarvan apparaat ICT</i>	14.179	1.335	15.514
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	2.490	- 275	2.215
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	15.821	17	15.838
Rentelasten	-	129	129
Afschrijvingskosten	2.187	- 70	2.117
- Materieel	2.060	- 153	1.907
<i>waarvan apparaat ICT</i>	110	- 41	69
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>	1.950	- 113	1.837
- Immaterieel	126	83	209
Overige lasten	14.857	7.214	22.071
<i>waarvan aardobservatie</i>	14.857	7.214	22.071
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	-	-	-
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	-	-	-
Totaal lasten	105.883	12.382	118.265
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	25	- 1.588	- 1.563
Agentschapsdeel Vpb-lasten	25	20	45
Saldo van baten en lasten	-	- 1.608	- 1.608

Toelichting

Toelichting

Baten

Omzet

Omzet moederdepartement

Een groot deel van de stijging is te verklaren door extra baten voor aardobservatie (€ 7,2 miljoen) ten behoeve van de hogere contributie aan EUMETSAT. Deze worden deels gefinancierd vanuit een hogere bijdrage aan het agentschap KNMI (€ 3,2 miljoen), vrijgemaakt als onderdeel van de voorjaarsbesluitvorming 2024, en deels vanuit de vooruitontvangen bedragen (€ 4,0 miljoen) voor aardobservatie. Het restant (€ 0,8 miljoen) betreft loon- en prijsbijstelling (€ 2,5 miljoen) en lagere baten vanuit de vooruitontvangen bedragen voor Informatiehuishouding (€ -0,7 miljoen) en Masterplan (€ -1,0 miljoen).

Omzet overige departementen

Dit betreft extra opbrengsten vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in het kader van Seismologie (€ 1,5 miljoen) en regie op de Faciliteiten Toegepast Onderzoek (FTO; € 0,6 miljoen).

Omzet derden

Geen bijzonderheden.

Rentebaten

Door de gestegen rente wordt een rentebate verwacht van circa € 1 miljoen.

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

Ten opzichte van de vastgestelde begroting wordt er meer personeel aangenomen onder andere om invulling te geven aan gestelde eisen aan de informatiehuishouding. Tegelijkertijd bevat het nieuwe geraamde bedrag een begrote indexatie van 2,5% op het brutoloon (€ 1,0 miljoen) en een verwachte ophoging van de reservering openstaande verlofuren (€ 1,0 miljoen).

Materiële kosten

De materiële kosten apparaat ICT zijn gestegen met € 1,3 miljoen door diverse projecten. Het betreft het Early Warning Centre (€ 0,4 miljoen), het Masterplan De Bilt (€ 0,4 miljoen) en overige projecten (€ 0,5 miljoen). De lagere Bijdrage aan SSO's van € 0,3 miljoen wordt veroorzaakt door lagere inhuur binnen het Rijk.

Rentelasten

Dit betreft de rentekosten op de leningen bij het Ministerie van Financien

Afschrijvingskosten

Geen bijzonderheden.

Overige lasten

De contributiekosten EUMETSAT (Aardobservatie) stijgen met € 7,2 miljoen.

Resultaat

Het begrote negatieve resultaat wordt veroorzaakt doordat voor 2024 kosten voor Informatiehuishouding en Lifecyclemanagement zijn begroot (€ 1,6 miljoen) waarvoor vorig jaar middelen aan het Eigen Vermogen zijn toegevoegd (€ 2,1 miljoen). Het Eigen Vermogen is in 2023 mede hierdoor gestegen van € 2,6 miljoen naar € 4,1 miljoen.

Tabel 29 Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2024	11.029	5.767	16.796
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	4.437	– 1.405	3.032
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 4.109	– 9.458	– 13.567
2. Totaal operationele kasstroom	328	– 10.863	– 10.536
Totaal investeringen (-/-)	– 2.590	– 3.310	– 5.900
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			–
3. Totaal investeringkasstroom	– 2.590	– 3.310	– 5.900
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)			–
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)			–
Aflossingen op leningen (-/-)	– 1.706	– 402	– 2.108
Beroep op leenfaciliteit (+)	2.590	3.310	5.900
4. Totaal financieringskasstroom	884	2.908	3.792
5. Rekening-courant RHB 31 december 2024 (=1+2+3)	9.650	– 5.498	4.152

Toelichting

Rekening courant RHB 1 januari 2024

Dit is de mutatie naar de werkelijke stand per 1-1-2024. Voor een uitgebreide toelichting zie het jaarverslag 2023.

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De mutatie ontvangsten operationele kasstroom betreffen lagere afschrijvingskosten (€ -0,1 miljoen), een ontvangst van het Rijksvastgoedbedrijf van € 0,9 miljoen en een verlaging van de verwachte betalingen luchtvaart van € -2,2 miljoen.

De mutatie uitgaven operationele kasstroom betreffen uitgaven voor diverse projecten voor lenW waarvoor reeds eerder middelen zijn ontvangen (€ -6,1 miljoen, inclusief aardobservatie). Daarnaast bestaan de uitgaven uit een negatief resultaat van € -1,6 miljoen en een afname van de schulden van € -1,8 miljoen.

Investeringskasstroom

Hieronder vallen de investeringen in nieuwe en bestaande activa en de boekwaarden, boekwinsten en boekverliezen van de verschrootte en verkochte vaste activa.

Ten opzichte van de begroting zijn de investeringen naar boven bijgesteld (€ - 3,3 miljoen).

Grootste investeringen vinden plaats in de modernisering van de waarneeminfrastructuur (€ 1,7 miljoen), software voor dataleveringen Luchtvaart (€ 0,8 miljoen), vervanging diverse soorten sensoren (€ 0,7 miljoen) en vernieuwing van de windtunnel (€ 0,4 miljoen).

Financieringskasstroom

Hieronder vallen alle geldstromen die te relateren zijn aan de financiering van het KNMI.

De lagere aflossing op leningen is het gevolg van lagere investeringen in 2023, die een doorrekening kent in 2024. (€ - 0,4 miljoen).

Het hogere beroep op de leenfaciliteit ten opzichte van de begroting (€ 3,3 miljoen) is het gevolg van de hierboven genoemde hogere investeringen.